

Indholdsfortegnelse for bilag

1 Til godkendelse	2
1.1 Dagsorden	2
1.2 Referat	2
Bilag 1: Referat - Rådmandsmøde - 20.11.18	2
1.3 Samarbejdsaftale med Overtaci	6
Bilag 1: Rådmandsindstilling - Overtaci	6
Bilag 2: Samarbejdsaftale mellem BEF - Museum Overtaci revideret 030918 ...	10
2 Til drøftelse	17
2.1 Drøftelse af masterplanen på hjemløseområdet	17
Bilag 1: Rådmandsindstilling	17
Bilag 2: Bilag 1 - Byrådsindstilling	21
Bilag 3: Bilag 2- Kortlægning og masterplan på hjemløseområdet	31
Bilag 4: Bilag 3- anbefalinger fra de 10 spor	51
Bilag 5: Bilag 4- Kortlægning - tilbud til hjemløse	58
Bilag 6: Bilag 5- Udfordringer og initiativer ift. Klostertorvet	60
Bilag 7: Bilag 6- Initiativer og indsatser	64
Bilag 8: Bilag 7- Høringssvar med bemærkninger	68
Bilag 9: Bilag 8- Høringssvar i fuld længde	78
Bilag 10: Bilag 9 - Tids- og procesplan	92
3 Til orientering	95
3.1 Orientering fra Magistraten	95
3.2 Orientering om Udvalgsrådet	95
Bilag 1: Dagsorden til mødet i Social- og Beskæftigelsesudvalget den 5. december 2018	95
3.3 Intensiveret brandindsats i MSB	100
Bilag 1: Brandplan MSB	100
3.4 Bordrunde	105
Bilag 1: Bordrunde	105

Bilagsforside

Dokument Titel: Referat - Rådmandsmøde - 20.11.18

Dagsordens titel Referat

Dagsordenspunkt nr 1.2

Referat

Rådmandsmøde

Dato: 20. november 2018
Tid: 08:30 - 10:30
Sted: Rådmandens kontor, Rådhuset
Deltagere: Kristian Würtz (KW)
Erik Kaastrup-Hansen (EKH)
Vibeke Jensen (VJ)
Lotte Henriksen (LH)
Bjarne Høyer Andresen (BHA)
Jeanette L. Hoppe (JLH)
Christina Woetmann (referent)

Afbud:

Fraværende:

Bemærk:

1 Til godkendelse

1.1 Dagsorden

Dagsordenen blev godkendt.

1.2 Referat

Referatet blev godkendt.

2 Til drøftelse

2.1 Drøftelse af udbredelse af beboer- og pårørendetilbud

Rådmanden ønsker at drøfte mulighederne for udbredelse af beboer-/pårørenderåd på tilbuddene i MSB på baggrund af bilag 1 og 2, som er udarbejdet af Socialforvaltningen. Rådmanden konstaterer, at der er meget spredt status i forhold til beboer- og pårørenderåd på listen og er derfor bekymret for, om det prioriteres tilstrækkeligt.

Det indstilles:

At 1) rådmandskredsen drøfter mulighederne for udbredelse af beboer-/pårørenderåd på tilbuddene i MSB

Indstillingen blev drøftet.

KW bemærkede:

- Kunne vi være mere proaktive på at skabe nogle flere beboer-/pårørendeorganiseringer?

LH bemærkede:

- At der skal være balance imellem pårørende- og beboerråd på bostederne
- Det kunne være givtigt at beskrive eksempler på, hvordan man kan arbejde mere med pårørendegrupper (komme med forslag til, hvad grupper/råd fx kan hjælpe med) og hvordan medarbejderne på bostederne kan få mere viden om/opmærksomhed på rådene

Det blev aftalt:

- At SOC vender tilbage med et bud på, hvordan der kan arbejdes mere med beboer- og pårørendegrupper på bostederne

(SOC følger op)

3 Til orientering

3.1 Orientering fra Magistraten

KW orienterede om mødet i Magistraten den 19/11. Rådmanden bemærker, at der var meget drøftelse af Beskæftigelsesplanen, hvorfor der formodentlig kommer et ønske om at vende tilbage med et temamøde om totaliteten i forhold til beskæftigelsesindsatsen/Beskæftigelsesplanen.

KW ønsker, at indstillingerne om henholdsvis "Sammenhæng i overgangen til voksenlivet", "Etablering af kommunal ungeindsats i Aarhus Kommune" og "Beskæftigelsesplan 2019" kobles sammen, og endvidere at der laves en tale til rådmanden, der kobler disse indstillinger, til det kommende byrådsmøde (28/11).

3.2 Orientering om Udvalgsmødet

KW bemærkede i forhold til udvalgsmødet den 7. november:

- KW bemærkede, at der har været dialog med udvalgsformanden om studieturen i foråret 2019. Det skal undersøges, om der er mulighed for at flyve hjem torsdag i stedet. Programmet justeres i henhold hertil og fremsendes derefter til KWs godkendelse. KW ønsker endvidere, at der klimakompenseres for flyveturen (BEF/SOC følger op).
- KW bemærkede, at det skal undersøges nærmere, hvad der er af muligheder for julefrokosten i Social- og Beskæftigelsesudvalget (BEF/SOC følger op).

3.3 MSBs behovsanalyse 2018-27 samt projektbeskrivelse fra behovsanalyse til anlægsplan

I MSBs behovsanalyse 2018-27 redegøres for MSBs forventede fremtidige pladsbehov på det sociale område. Analysen estimerer behovet for pladser set ift. nuværende kapacitet, befolkningsprognosen, konverteringsstrategi, øget levealder mv.

Behovsanalysen danner grundlaget for anlægsplanen, som tager skridtet videre og dermed specificerer det pladsbehov, som ikke dækkes via fx øget køb af eksterne pladser, Den Sociale Boligtildeling (DSB), faglige strategier og udviklingstendenser (fx øget bostøtte, masterplan for hjemløse, øget brug af plejefamilier i stedet for døgnpladser mv.).

Det indstilles:

At 1) Rådmanden orienteres om indhold, resultater og det videre arbejde med behovsanalyse og anlægsplan

BHA præsenterede indstillingen. Behovsanalysen laves hvert år og danner grundlag for den toårige anlægsplan. I år er den almene sektor taget med i analysen for første gang. Dermed har vi et totaloverblik over behov for bolig- og bygningsrelaterede formål. Næste skridt er at få analysen omsat til en anlægsplan. Økonomi vender tilbage i marts/april 2019 med et udkast til anlægsplanen. I den forbindelse orienteres udvalget.

KW bemærkede, at vi skal være opmærksomme på mulighederne for supplerende finansieringskilder.

Herudover drøftede kredsen kapaciteten af boliger på SUV-området og afvejningen af, om det skal indgå i anlægsplanen eller i en genopretningsplan.

Det blev aftalt,

- At der følges op på, om 4-5 af projekterne i behovsanalysen kunne støttes med alternativ finansiering (fra fonde o.lign.)

Indstillingen blev taget til efterretning.

(Økonomi følger op)

3.4 Bordrunde

Bilagsforside

Dokument Titel: Rådmandsindstilling - Overtaci

Dagsordens titel Samarbejdsaftale med Overtaci

Dagsordenspunkt nr 1.3

Indstilling

Til Rådmanden
Fra Beskæftigelsesforvaltningen
Dato 27. november 2018

Samarbejdsaftale

Samarbejdsaftale imellem Museum Overtaci og Aarhus Kommune, Beskæftigelsesforvaltningen.

1. Resume

Fondsbestyrelsen for Fonden Museum Overtaci og museumsledelsen har udarbejdet en skriftlig samarbejdsaftale mellem Beskæftigelsesforvaltningen og Museum Overtaci gældende for perioden 2018-2022. Samarbejdsaftalen anvendes generelt, hvor en kulturinstitution modtager løbende driftstilskud fra Aarhus Kommune.

Samarbejdsaftalen følger den samme skabelon, der anvendes i Kulturforvaltningen, og dér medunderskrives af MKB-Rådmanden.

Tilsvarende som overfor Kulturforvaltningens tilknyttede institutioner vil samarbejdsaftalen danne grundlag for et årligt dialog/opfølgings- møde mellem museumsledelsen og Beskæftigelsesforvaltningen.

Dagsordenen for mødet vil almindeligvis indeholde følgende overskrifter:

1. Budget og regnskab – status på den økonomiske situation
2. Opfølgning på samarbejdsaftalen – produktions- og udviklingsmål
3. Evt. ekstraordinære planer/dispositioner
4. Vedtægter, eventuelle overvejelser om ændringer?

Beskæftigelsesforvaltningen har ansvaret for det årlige mødes afvikling.

2. Beslutningspunkter

Det indstilles:

At 1) Rådmanden godkender og medunderskriver vedlagte samarbejdsaftale (bilag 1) på vegne af Aarhus Kommune

3. Baggrund

Museum Ovartaci og det tilknyttede personale er pr. 01. juli 2018 virksomhedsoverdraget fra Region Midtjylland til den selvejende institution Fonden Museum Ovartaci.

Stiftelse af fonden er forudgået af en Byrådsgodkendelse, hvori samtidig er besluttet, at formandsposten besættes via udpegning af MSB-Rådmanden.

Beskæftigelseschefen varetager denne funktion i fondsbestyrelsen, der derudover består af 7 medlemmer, hvori der er en bred repræsentation af foreninger og særligt sagkyndige.

Fonden modtager et årligt driftstilskud til museumsdriften fra Aarhus Kommune med kr. 1,5 mio. og tilsvarende fra Region Midtjylland med kr. 0,6 mio.

Herunder understøtter Beskæftigelsesforvaltningen løbende museet med de nødvendige administrative funktioner, der tidligere har været varetaget af Regionen. I det forudgående arbejde med at videreføre museet i en ny juridisk konstruktion har der løbende været et tæt samarbejde mellem Kulturforvaltningen og Beskæftigelsesforvaltningen. Heri indgik den tidligere kulturchef i den midlertidige overgangsbestyrelse før fondsoprettelsen, ligesom han er tilknyttet den nye fondsbestyrelse ad hoc.

Kulturforvaltningen samarbejder løbende med en række kulturinstitutioner med udgangspunkt i en samarbejdsaftale - eksempelvis med Den Gamle By og Kvindemuseet - der tilsvarende modtager kommunale tilskud til driften.

Kulturforvaltningen har således et stort erfaringsgrundlag på området. Museum Ovartaci's forhold er på flere områder bedst sammenlignelig med kulturinstitutioner, hvorfor Beskæftigelsesforvaltningen i sin samarbejds/tilsynsrolle har valgt at følge og anvende Kulturforvaltningens skabeloner og vejledninger på området.

4. Effekt

-

5. Ydelse

-

6. Organisering

-

7. Ressourcer

-

Bilag

Bilag 1: Samarbejdsaftale mellem Aarhus Kommune,
Beskæftigelsesforvaltningen og Museum
Ovartaci, 2018-2022

Sagsnummer: 17/014989-149

Tegn: 3.300

Beskæftigelsesforvaltningen

Sagsbehandler: Jes Holmgaard

Tlf.: 29 20 80 85

E-post: jhol@aarhus.dk

Bilag 2/2

Dokument Titel: **Samarbejdsaftale mellem
BEF - Museum Overtaci
revideret 030918**

Dagsordens titel: **Samarbejdsaftale med
Overtaci**

Dagsordenspunkt nr **1.3**

Samarbejdsaftale mellem Aarhus Kommune, Beskæftigelsesforvaltningen og Museum Ovartaci, 2018 - 2022

Museet står foran fire turbulente år med afvikling af museum og aktiviteter i Risskov, flytning, indretning og åbning af et midlertidigt museum på Katrinebjerg og endnu en flytning til Oluf Palmes Allé - forhåbentlig i 2020 med nye udstillinger og greb.

Forventninger beskrevet i nærværende samarbejdsaftale bør derfor ses i dette lys.

1. Indledning

Aftalen tager udgangspunkt i Aarhus Kommunes politik om beskæftigelse hvor *"Målet er at få flest mulige medborgere i job eller uddannelse – også de, der har nogle begrænsninger i arbejdsevnen eller har svært ved at gennemføre en uddannelse. Til glæde for den enkelte borger, det aarhusianske erhvervsliv og byen som helhed."*

Samt i Aarhus Kommunes kulturpolitiske vision hvor målet er at:

"1) Styrke byens kultur- og kunstproduktionsmiljøer og fremme kunstnerisk kvalitet, talentudvikling og kulturel mangfoldighed 2) Satse på byens stærke kulturinstitutioner i samspillet med de kulturelle miljøer og vækstlag 3) Satse på strategiske partnerskaber, regionalt og internationalt 4) Skabe rum i byen og lokalområderne til udfoldelse af kulturelle og kreative fællesskaber"

2. Aftalens formål

Aftalen skal fungere som udviklings- og dialogredskab mellem Aarhus Kommune og museet, der kan bidrage til at fremme museets udvikling i overensstemmelse med museets formål og kommunens eksisterende politikker. Aftalen er den formelle ramme for samarbejdet mellem museum og kommune. Aftalen fokuserer på, hvor museets indsatser skal lægges, og hvordan de realiseres.

3. Periode

Aftalen dækker perioden fra 1.7. 2018 til 30.6. 2022

4. Museum Ovartacis formål

At indsamle, registrere, bevare, forske og formidle effekter, der belyser psykiatrien gennem tiden samt dansk og udenlandsk kunst fremstillet af mennesker, der er eller har været i kontakt med psykiatrien.

Museum Ovartaci skal gøre samlinger tilgængelige for offentligheden og stille dem til rådighed for forskning og formidling.

Museum Ovartaci skal sætte fokus på kunstens æstetiske og erkendelsesmæssige dimensioner og med udstillinger skabe dialog og indsigt om sindet og psykisk sygdom. Dermed belyser museet samtidige relevante temaer relateret til psyken.

Museet har i særlig grad fokus på at skabe en arbejdsplads med en personalesammensætning, der rummer et større antal ansatte på særlige vilkår. Museet som arbejdsplads tæller desuden værkstedsaktiviteter, som tilbud til psykiatribrugere, skoletjeneste og Café.

5. Museum Ovartaci organisering

Museet er organiseret som en selvejende institution med Aarhus Kommune som; hovedtilskudsgiver, nærmeste samarbejdspartner og som tilsynsførende organ.

Museets bestyrelse er udpeget af Aarhus Kommune og består af:

- Vibeke Jensen, Beskæftigelseschef, formand for bestyrelsen
- Ole Vagn Christiansen, formand for LO Aarhus, næstformand for bestyrelsen
- Thomas Bloch Ravn, dir. Den Gamle By
- Arne Vesterdal, dir. INCUBA og Business Park Skejby
- Knud Kristensen, formand for SIND
- Hanne Tegllus, formand for Støtteforeningen for museum Ovartaci, tidl. museumsinspektør, Steno
- Lone Düring, kontorchef, Sundhedsplanlægning, Region Midtjylland
- Torben Dreier, leder af FO Aarhus.

6. Produktions- og udviklingsmål

6.1 Museet fraflytter sin nuværende bygning ultimo 2018 og forbereder i et vist omfang at fortsætte aktiviteterne fra en midlertidig adresse på Katrinebjerg frem til den endelige placering på Oluf Palmes Allé. Det er en omfattende og ressourcekrævende proces, der forudsætter tilstrækkelig arbejdskraft, tid til ombygning og finansiering.

Museum Ovartaci vil fortsætte arbejdet for at blive det førende museum i Aarhus/ Danmark og Norden, der ud fra museets unikke kunstsamling og samling af historiske effekter belyser temaer om det menneskelige sind - herunder psykisk sårbarhed.

Museet spiller en vigtig rolle ved at skabe dialog med engagerende udstillinger, der kan bidrage til viden om og aftabuisering af psykiatri og psykisk sårbarhed.

Museum Ovartaci vil være et *museum indbegrebet af socialt ansvar*. Museets drift og udvikling er grundlaget for et større antal arbejdspladser, hvori der er taget højde for særlige hensyn – overvejende omkring psykiske problemstillinger.

6.2 Udstillinger

Den mellemliggende periode anvendes til at eksperimentere og afprøve formater og udstillingsgreb, hvor publikum involveres på nye måder og får mulighed for at teste sig selv. Dette med henblik på designet af de nye udstillinger i det nye og blivende museum i Skejby.

I mellemprioriteten vil udstillingen af og om Ovartaci stadig udgøre en permanent del af museets udstillinger, men nu gives mulighed for at udvikle og øve nye formidlingsmåder.

Museum Ovartaci vil skabe en udstilling som en mindre "historisk tidslomme", der fortæller om psykiatriens vugge i Risskov/ Europa. En kombination af film, fotos samt historiske effekter og personlige beretninger.

Museum Ovartaci viser i overgangsperioden minimum to særudstillinger/ særarrangementer om året, for at skabe løbende aktualitet og interesse, hvor udvalgte emner og værker sættes i spil af anerkendte kunstnere ude fra.

6.3 Samarbejder og synlighed

Museum Ovartaci vil fortsat satse på samarbejder og netværk via udstillingsvirksomhed og arrangementer herunder med sigte på at udvikle eksisterende samarbejder.

Museet vil fortsætte sin imødekommenhed overfor henvendelser om relevant udstillings-/ foredrags og udviklingssamarbejde. Samarbejde med uddannelsesinstitutioner vægtes højt.

Museum Ovartaci vil for børn og unge tilstræbe at fortsætte kombinationen af dialog i udstillingen med praktiske udfordringer i Børne- og Unge Atelieret – i det omfang de nye rammer tillader det.

6.4 Samlinger og registrering

Museets samlinger er registreret elektronisk og fysisk på nuværende tidspunkt. I planperioden vil museet prioritere at gennemgå samlingen af Ovartacis kunstværker med henblik på at opdatere og forbedre oplysningerne om værkerne.

6.5 Dokumentation

I det omfang det er muligt, vil museet fortsat samarbejde og være behjælpelig med at levere viden og historiske data til uddannelsesinstitutioner, forfattere, forskere, studerende m.fl.

6.6 Socialt ansvar

Museet fastholder sit mål om at være en inkluderende arbejdsplads med et socialt ansvar. Det vil blandt andet sige, at museet fortsat skal tilgodese ansættelser af medarbejdere med psykiatribruger-baggrund. Museet har på sigt ambitioner om at indarbejde nye processer i forhold til de menneskelige og økonomiske ressourcer, det kræver for at drive en virksomhed med disse vilkår.

6.7 Publikumstal

Museet skal arbejde på at markere sig i det nye lokalområde som en kunst- og kulturinstitution, der er relevant og åben for alle.

Succeskriteriet er 20.000 gæster årligt – *men* museet går nogle udfordrende år i møde, der giver usikkerhed om, hvad der er muligt.

6.8 PR-sats på sociale medier

Museet skal fremadrettet arbejde aktivt på sociale medier.

Målet er at opnå et øget kendskab til museet blandt publikum i almindelighed og unge mennesker i særdeleshed.

7. Årsregnskab samt nøgletal:

Årsregnskab

Årsregnskabet fremsendes til godkendelse til Aarhus Kommune senest den 1. juni det efterfølgende år.

Årsregnskabet skal omfatte en ledelseserklæring. Heri skal status samt bemærkninger til regnskabsresultatet fremgå.

Følgende **nøgletal** skal indgå som en obligatorisk del af ledelseserklæringen.

- Antal besøgende og fordeling i børn/ voksne – billetter/ rundvisninger og gæsternes tilfredshed
- Antal særudstillinger, nye tilbud herunder særudstillinger og arrangementer
- Antal åbningsdage
- Mål på museets sociale ansvar som inkluderende arbejdsplads i form af antal ansatte og frivillige med brugerbaggrund samt antal personer i virksomhedspraktik

9. Krav til regnskabsaflæggelse

Regnskabet skal være revideret af en registreret eller statsautoriseret revisor.

Regnskabet skal være godkendt og underskrevet af bestyrelsen inden det fremsendes til Aarhus Kommune.

Museum Ovartaci skal på forlangende give Aarhus Kommune alle økonomiske oplysninger, som ikke umiddelbart er specificeret i regnskabet.

Museets regnskabsfører må ikke være museets revisor.

10. Dialogmøder

Dialogmøder mellem Museum Ovartaci og Aarhus Kommune afholdes efter behov, dog mindst en gang årligt.

På dialogmøderne drøftes museets opfølgning på produktions- og udviklingsmål, jævnfør afsnit 6, og relevante afvigelser fra eller justeringer af de aftalte mål og lignende.

11. Tilskud

Aarhus Kommune udbetaler på baggrund af denne flerårige aftale et årligt driftstilskud i aftaleperioden på 1.500.000 kr. (2017-niveau) og hertil bidrager Region Midt med 0,6 mio. kr. årligt til museets drift.

Tilskuddet vil årligt blive reguleret efter de fastsatte reguleringsprocenter for kommunen.

Tilskuddet udbetales forud i fire lige store rater henholdsvis pr. 1. januar, 1. april, 1. maj, 1. juli, 1. oktober.

Museet har i aftaleperioden råderum over aftaleperiodens økonomiske tilskud, således, at museet kan overføre et eventuelt økonomisk over/underskud fra det ene år til det næste inden for aftaleperioden. Ved aftalens udløb skal Museet have et tilfredsstillende kapitalgrundlag.

12. Opsigelse og misligholdelse

Aftalen er i aftaleperioden uopsigelig fra Aarhus Kommunes side, medmindre der træffes politisk beslutning om, at Museum Ovartacis tilskud bortfalder, eller såfremt der foreligger misligholdelse. I det omfang der i aftaleperioden træffes politisk beslutning om, at museets driftstilskud skal reduceres væsentligt eller bortfalde, tilstræbes det at sikre Museum Ovartaci en afviklingsperiode/tilpasningsperiode, der i videst muligt omfang gør det muligt for museet at leve op til indgåede aftaler.

Ved misligholdelse af aftalen gælder dansk rets almindelige regler.

Dog betragtes det altid som en misligholdelse med mindre andet er aftalt:

- Hvis budget og regnskab ikke fremsendes til godkendelse inden udløbet af de anførte frister,
- Hvis Institutionen uden godkendelse fra Aarhus Kommune fraviger aftalens produktions- og udviklingsmål markant.

Aarhus, den

Social- og Beskæftigelsesrådmand

Bestyrelsesformand

Museumsleder

Bilagsforside

Dokument Titel:	Rådmandsindstilling
Dagsordens titel	Drøftelse af masterplanen på hjemløseområdet
Dagsordenspunkt nr	2.1

Indstilling

Til Rådmandsmødet
Fra Socialforvaltningen
Dato 23. november 2018

Åben dagsorden

Drøftelse af masterplanen på hjemløseområdet

1. Resume

På rådmandsmødet den 20. november 2018 drøftede man byrådsindstillingen vedr. masterplanen på hjemløseområdet. I forlængelse af drøftelsen var der et ønske om, at byrådsindstillingen blev dagsordensat på det kommende rådmandsmøde med henblik på en yderligere drøftelse.

2. Beslutningspunkter

Det indstilles:

At 1) rådmandsmødet drøfter den reviderede byrådsindstilling samt bilag vedr. masterplanen på hjemløseområdet

At 2) rådmandsmødet drøfter de vedlagte forslag til en fremadrettet tids- og procesplan for masterplanen på hjemløseområdet.

At 3) rådmandsmødet drøfter det fremadrettede behov for presse og andet frem mod magistrats- og efterfølgende byrådsbehandlingen af masterplanen på hjemløseområdet.

3. Baggrund

På baggrund af den seneste nationale hjemløsetælling, besluttede Aarhus Byråd i november 2017 at igangsætte en kortlægning og masterplan på området.

Formålet er at give et overblik over kommunale og private tilbud og indsatser samt pege på nye tiltag til at forebygge

og afhjælpe hjemløshed. Dette set i lyset af byrådets vision om Aarhus – en god by for alle.

På baggrund af det ovenstående er der udarbejdet en byrådsindstilling, hvori kortlægningen indgår samt forslag til igangsættelse af initiativer.

Masterplanen på hjemløseområdet, herunder byrådsindstilling og bilag har været i høring i Aarhus Kommunes magistratsafdelinger samt Kirkens Korshær, Udsatterådet og SAND - de hjemløses landsorganisation. Derudover har der været afholdt to dialogmøder. Det ene med en åben invitation til borgere generelt og det andet på Værestedet i Jægergårdsgade målrettet brugere af sociale tilbud i Aarhus med flere.

På baggrund af høringssvarene og dialogmøderne er der udarbejdet to nye bilag (bilag 7 + 8 til denne indstilling), ligesom at byrådsindstillingen er revideret på baggrund af bemærkninger fra rådmanden. Byrådsindstilling samt bilag er vedlagt denne rådmandsindstilling.

Den fremadrettede proces

Grundet rådmandens ønske om at dagsordensætte masterplanen på mødet i Social- og Beskæftigelsesudvalget den 5. december 2018 er der til denne rådmandsindstilling vedlagt tre mulige tids- og procesplaner for byrådsindstillingen vedr. masterplanen på hjemløseområdet (bilag 9).

Tids- og procesplanerne tager sit udgangspunkt i, at byrådsindstillingen dagsordensættes enten på mødet i magistraten den 10. december, 17. december 2018 eller 7. januar 2019. Enslydende for alle tre datoer er, at det først vil være muligt at behandle sagen i byrådet den 16. januar 2019. Afhængigt af hvilken dato der ønskes for magistratsbehandlingen, vil der være mulighed for eventuelt at tilpasse indstillingen efter udvalgmødet den 5. december 2018, såfremt der er ønske om dette. Materialet sendes som udgangspunkt til BA ca. 12 dage inden behandlingen i magistraten.

4. Effekt

-

5. Ydelse

-

6. Organisering

-

7. Ressourcer

-

Bilag

Bilag 1: Byrådsindstilling

Bilag 2: Kortlægning og masterplan på hjemløseområdet

Bilag 3: anbefalinger fra de 10 spor

Bilag 4: Kortlægning – Tilbud til hjemløse

Bilag 5: Udfordringer og initiativer ift. Klostertorvet

Bilag 6: Initiativer og indsatser

Bilag 7: Høringssvar med bemærkninger

Bilag 8: Høringssvar i fuld længde

Bilag 9: Tids- og procesplan

Tidligere beslutninger

Sagsnummer: 18/053760-9

Antal tegn: 3.447

Socialforvaltningen

Sagsbehandler: Jan Gehlert

Tlf.: 41 85 87 16

E-post: geja@aarhus.dk

Bilag 2/10

Dokument Titel: **Bilag 1 - Byrådsindstilling**

Dagsordens titel: **Drøftelse af masterplanen
på hjemløseområdet**

Dagsordenspunkt nr **2.1**

Indstilling

Til Byrådet
Fra Sociale Forhold og Beskæftigelse
Dato 23. november 2018

Masterplan på Hjemløseområdet

1. Resume

På baggrund af den seneste nationale hjemløsetælling, besluttede Aarhus Byråd i november 2017 at igangsætte en kortlægning og masterplan på området.

Formålet er at give et overblik over kommunale og private tilbud og indsatser og pege på nye tiltag til at forebygge og afhjælpe hjemløshed set i lyset af Byrådets vision om Aarhus – en god by for alle.

Indstillingen foreslår på denne baggrund igangsættelse af initiativer til at forebygge og afhjælpe hjemløshed.

2. Beslutningspunkter

Det indstilles:

At 1) Byrådet tilslutter sig målsætningen om at nedbringe det samlede antal hjemløse i Aarhus over en periode på 5 år og i samme periode halvere antallet af unge hjemløse mellem 18 og 24 år.

At 2) Byrådet tilslutter sig, at der fremadrettet arbejdes med Housing First bestående af tre elementer (bolig, bostøtte og beskæftigelse)

At 3) Byrådet tilslutter sig, at de 2 mio. kr. årligt, der blev afsat ved budgetforliget for 2019 til effektive indsatser for at forebygge og afhjælpe hjemløshed, afsættes til særlige støtte og boligløsninger til de helt unge hjemløse mellem 18-24 år. Udmøntningen af midlerne sker i samarbejde med SAND - de hjemløses landsorganisation og Udsatterådet.

At 4) Byrådet tilslutter sig, at der arbejdes videre med Bolig- og støtteløsninger til ældre og udsatte borgere med plejebehov. Der udarbejdes en model for dette arbejde i samarbejde med Udsatterådet, SAND og Sundhed og Omsorg. Modellen forelægges byrådet medio 2019

At 5) Byrådet tilslutter sig, at de 0,55 mio. kr. årligt, der blev afsat ved budgetforliget for 2019 til strakstilbud til de mest udsatte brugere af rusmidler, anvendes til opsøgende rusmiddelbehandling. Udmøntningen af midlerne sker i samarbejde med SAND -de hjemløses landsorganisation og Udsatterådet.

At 6) Byrådet tilslutter sig, at aktiviteter og rammer omkring Håbets Allé gentænkes.

At 7) Byrådet tilslutter sig, at rådmanden for Sociale Forhold og Beskæftigelse og rådmanden for Teknik og Miljø går i dialog med Kirkens Korshær om andre løsninger i forhold til aktiviteterne i Nørre Allé.

3. Baggrund

Byrådet besluttede i 2017, at der skulle udarbejdes en kortlægning og en masterplan på området. Arbejdet blev igangsat i Sociale Forhold og Beskæftigelse i december 2017.

Formålet er at skabe et overblik på tværs af kommunale og private tilbud og indsatser, der kan medvirke til at forebygge og afhjælpe hjemløshed i Aarhus og pege på forslag til nye forebyggende og afhjælpende tiltag og handlinger.

Arbejdet med masterplanen, herunder indsamling og kvalificering af data, er forløbet som en åben og inddragende proces.

Brugere, interne og eksterne samarbejdspartnere og brugerorganisationer har deltaget i seminarer og arbejdsgrupper sammen med medarbejdere og ledere fra Sociale Forhold og Beskæftigelse, Sundhed og Omsorg, Børn og Unge, Kultur og Borgerservice og Teknik og Miljø.

Housing First

Housing First tilgangen ligger bag arbejdet med at forebygge og afhjælpe hjemløshed. Socialforvaltningen i Aarhus Kommune har siden deltagelsen i Den Nationale Hjemløsestrategi 2009-2013 arbejdet med Housing First som grundforståelse og tilgang til udfordringerne på området. Housing First tilsiger kort fortalt en tidlig permanent boligløsning med passende støtte i boligen.

Det er siden da – også i forbindelse med arbejdet med masterplanen – blevet tydeligt, at Housing First med bolig og støtte i boligen ikke kan stå alene.

Beskæftigelsesrettede indsatser skal adresseres parallelt med bolig og bostøtte for at forebygge og afhjælpe hjemløshed.

Derfor vil indsatser fremadrettet bestå af Housing First på tre ben: bolig, støtte og beskæftigelse.

Housing First tilsiger et tæt samarbejde og en fælles forståelse af hjemløshed som en kompleks problemstilling, der trækker tråde til de fleste forvaltninger, til regionale tilbud, til private organisationer og civilsamfundet i øvrigt.

Som eksempler kan nævnes:

- Tidlig forebyggende indsats i Børn og Unge
- Uddannelsesmæssige tiltag i Børn og Unge og Sociale forhold og Beskæftigelse (Beskæftigelsesforvaltningen)
- Planlægning og tilrettelæggelse af boliger og tiltag i forhold til byens rum i Teknik og Miljø
- Generel borgerkontakt i Kultur og Borgerservice
- Pleje og omsorg i Sundhed og Omsorg
- Sammenhæng mellem kommunale indsatser og indsatser i private tilbud

Succesen i Housing First på tre ben forudsætter, at alle aktører bidrager til at løse udfordringen omkring hjemløshed.

Masterplanen

Byrådet forelægges masterplanen og kortlægningen på baggrund af den hidtidige inddragende proces.

Masterplanen indeholder:

- En beskrivelse af grundbegreber og baggrund for arbejdet med hjemløshed
- En kortlægning af området, der bliver gjort tilgængelig for alle i digital form
- Anbefalinger og forslag til konkrete indsatser og områder at arbejde videre med i en efterfølgende implementeringsplan

Anbefalingerne ligger indenfor fire hovedområder:

- Optimering af forebyggende indsatser, overgange og samarbejde
- Boligløsninger
- Støtte og praktisk hjælp
- Beskæftigelsesrettede indsatser og tilgange

Masterplanen har fokus på at forebygge og afhjælpe af hjemløshed. Risikofaktorerne: misbrug, psykiatri, afbrudt skolegang og uddannelse, anbringelser og øvrige væsentlige foranstaltninger i barn- og ungdommen, kan føre til hjemløshed. Tilrettelæggelse af indsatser af såvel forebyggende som afhjælpende karakter, f.eks. i forbindelse med overgang fra barn til voksen, vil have fokus på disse faktorer og involvere relevante samarbejdspartnere.

Aarhus - en god by for alle

Arbejdet omkring masterplanen med anbefalinger og forslag rejser en række spørgsmål og peger på dilemmaer og udfordringer.

Spørgsmålene handler overordnet om, hvordan hjemløse, bliver en del af visionen om Aarhus - en god by for alle, **herunder også af Aarhus Kommunes boligpolitiske vision om, at "Alle aarhusianere har mulighed for at bo i en god bolig i en by med social balance".**

Hvordan sikrer vi konkret, at hjemløse og udsattes tarv prioriteres i kommunens udvikling? hvordan sikrer vi mangfoldighed og lige muligheder gennem forskellige

indsatser for alle i Aarhus **og hvordan sikrer vi et fortsat fokus på at mindske social ulighed i sundhed?**

På baggrund af anbefalingerne i masterplanen foreslås, at der, som udgangspunkt, iværksættes indsatser indenfor følgende områder:

- Bedre overgange fra barn til voksen
- Særlige boligløsninger for unge
- Håndholdt indsats på tværs i Sociale forhold og Beskæftigelse med fokus på bolig, støtte og job
- Styrke indsatsen for at få hjemløse borgere i egen bolig gennem opsøgende og håndholdt indsats
- Særlige boligløsninger til ældre udsatte borgere

Klostertorvet

Som en konkret udløber af masterplanen indstilles desuden til, at der arbejdes videre med løsningsforslag til at imødekomme udfordringerne på og omkring Klostertorvet.

Der er i de seneste par år iværksat mange særlige initiativer på og omkring Klostertorvet, som det også beskrives i bilag 4. De initiativer, der iværksættes på baggrund af anbefalingerne i masterplanen, vil også kunne bidrage til denne særlige udfordring.

Som en del af løsningen vil rådmanden for Sociale Forhold og Beskæftigelse og rådmanden for Teknik og Miljø indlede drøftelser med Kirkens Korshær om andre løsninger i forhold til aktiviteterne i Nørre Allé.

Håbets Allé

Håbets Allé blev etableret som et tilbud til at afhjælpe situationen med en gruppe hjemløse, fortrinsvis unge, der etablerede sig med et telt på godsbanearealet. Målgruppen omkring Håbets Allé har ændret sig, og der er behov for at gentænke aktiviteter og rammer omkring tilbuddet. De positive erfaringer med brugerinvolvering og -styring af aktiviteter i Håbets Allé vil blive anvendt som inspiration til samarbejde med målgruppen om lignende aktiviteter. De fremadrettede fysiske rammer og aktiviteter i området skal indgå i en kommende helhedsplan for de sydlige godsbanearealer.

Høring

Masterplanen på hjemløseområdet, herunder nærværende byrådsindstilling og bilag har været i høring i Aarhus Kommunes magistratsafdelinger samt Kirkens Korshær, Udsatterådet og SAND - de hjemløses landsorganisation. Derudover har der været afholdt to dialogmøder. Det ene med en åben invitation til borgere generelt og det andet på Værestedet i Jægergårdsgade målrettet brugere af sociale tilbud i Aarhus med flere.

Høringssvarene og de øvrige indkomne bemærkninger vil indgå i det videre arbejde med masterplanen på hjemløseområdet og er vedlagt denne byrådsindstilling.

4. Effekt

Forebyggelse af hjemløshed og indsatsen for at hjælpe flere borgere i bolig skal bidrage til færre hjemløse borgere. Marginalisering af udsatte og hjemløse modvirkes, hvilket giver udsatte borgere nemmere adgang til nødvendig hjælp og støtte.

Et stærkere fokus og en dybere forståelse af faktorerne i og omkring hjemløshed vil bidrage til en mere helhedsorienteret og fleksibel indsats til gavn for borgere med hjemløshedsproblematikker i deres liv. Desuden vil et bredere fokus på risikofaktorer for hjemløshed styrke den forebyggende indsats.

Overordnede mål for indsatsen

På baggrund af resultaterne i hjemløsetællingen 2017 opstilles mål om at forebygge og afhjælpe hjemløshed.

- Forebygge hjemløshed: Der skal ske en halvering af antallet af unge hjemløse mellem 18 og 24 år over en 5-årig periode
- Afhjælpe hjemløshed: Det samlede antal hjemløse nedbringes over en 5-årig periode. Dette mål specificeres.

Der vil ske opfølgning og afrapportering på disse mål i kadence med den målopfølgning, der allerede foregår på området til Social- og Beskæftigelsesudvalget.

5. Ydelse

På baggrund af det foreliggende arbejde og drøftelserne i byrådet udarbejdes en model og systematik for, hvordan Housing First på tre ben, i praksis og aarhussammenhæng, kan nå ud og favne alle aspekter af hjemløshedsproblematikken og sikre, at alle interessenter er med.

På baggrund af anbefalingerne i masterplanen iværksættes indsatser i henhold til bilag 5.

- Det stigende antal unge hjemløse og behovet for forebyggende indsatser tilsiger, at gøre noget nyt og anderledes. Det foreslås derfor, at de 2 mio. kr. årligt, der er reserveret i budgetforlig 2019 til hjemløseplanen, anvendes til særlige bolig- og støtteløsninger til de helt unge. Midlerne udmøntes i et samarbejde med de unge, med SAND og Udsatterådet. Fokus for brugen af midlerne skal være social mobilitet og forebyggelse af hjemløshed blandt unge.
- Desuden undersøges løsninger for de ældre udsatte borgere. Det vil sige, borgere, der efter mange års misbrug har et plejebenhov og er længerevarende hjemløse – målgruppen omfatter også de funktionelt hjemløse. Dette vil ske i samarbejde med SAND og Udsatterådet og Sundhed og Omsorg. Byrådet vil medio 2019 blive fremlagt en model for, hvad dette tilbud kan indeholde.
- Anbefalingerne fra masterplansarbejdet peger på behovet for en mere differentieret rusmiddelbehandlingsindsats tilpasset hjemløse. I den forbindelse foreslås det at anvende de 0,55 mio. kr. årligt fra budgetforliget 2019, der blev afsat til strakstilbud til de mest udsatte brugere af rusmidler, til rusmiddelbehandling. Rusmiddelbehandlingen igangsættes i et tæt samarbejde med det opsøgende team og med de medarbejdere i de frivillige tilbud, der har tæt kontakt med de udsatte. Dermed sikres en hurtig og lettilgængelig indsats til de mest udsatte brugere af

rusmidler. Indsatsen udformes i et samarbejde med SAND og Udsatterådet og forventes opstartet primo 2019.

- På trods af de mange initiativer, der er gjort i forhold til at afhjælpe udfordringer på Klostertorvet, er der fortsat behov for at arbejde videre med løsningsforslag. Det indstilles derfor, at rådmanden for Sociale Forhold og Beskæftigelse og rådmanden for Teknik og Miljø bl.a. tager initiativ til en drøftelse med Kirkens Korshær om andre løsninger i forhold til aktiviteterne i Nørre Allé.

6. Organisering

Det fremtidige arbejde forankres i Sociale Forhold og Beskæftigelse og organiseres omkring den eksisterende styregruppe fra Kortlægning og Masterplan på Hjemløseområdet. Styregruppen består af repræsentanter fra magistratsafdelingerne, Kirkens Korshær og SIND.

Udsatterådet har ikke hidtil været en del af styregruppen, da det nye råd først blev samlet langt henne i masterplansprocessen.

Udsatterådet har dog uformelt været repræsenteret, da repræsentanterne for SAND, SIND og Kirkens Korshær i styregruppen også sidder i det nye råd.

I forbindelse med det fremadrettede arbejde vil styregruppen blive udvidet med en formel repræsentant fra Udsatterådet.

Implementeringen af de konkrete forslag vil ske i et tæt samarbejde med de involverede parter, herunder brugerne, SAND, Udsatterådet og de frivillige organisationer.

7. Ressourcer

Forligspartierne, i forbindelse med Budget 2019, besluttede at skabe et råderum til handling på området, og afsatte 2 mio. kr. fra budgetforliget, årligt fra og med 2019, til effektive indsatser til at hjælpe borgere ud af hjemløshed ved at skaffe og fastholde flere i egen bolig samt forebygge hjemløshed.

Midlerne disponeres til særlige bolig- og støtteløsninger til de helt unge hjemløse mellem 18 og 24 år med særligt fokus på beskæftigelse og uddannelse. Endvidere blev der afsat 0,55 mio. kr. årligt til et strakstilbud til de mest udsatte brugere af rusmidler. Disse foreslås anvendt til opfølgende rusmiddelbehandling til målgruppen.

Som supplement til de midler, som byrådet har afsat, indgår midler og personaleresurser, fra eksisterende indsatser, herunder Håbets Allé.

Kristian Würtz

/

Erik Kaastrup-Hansen

Bilag

Bilag 1: Kortlægning og masterplan på hjemløseområdet

Bilag 2: anbefalinger fra de 10 spor

Bilag 3: Kortlægning – Tilbud til hjemløse

Bilag 4: Udfordringer og initiativer ift. Klostertorvet

Bilag 5: Initiativer og indsatser

Bilag 6: Høringssvar med bemærkninger

Bilag 7: Høringssvar i fuld længde

Tidligere beslutninger:

Byrådsbeslutning af d. 29. november 2017

Socialforvaltningen

Tegn: 14.000

Sagsbehandler: Marianne Damsgaard Hansen

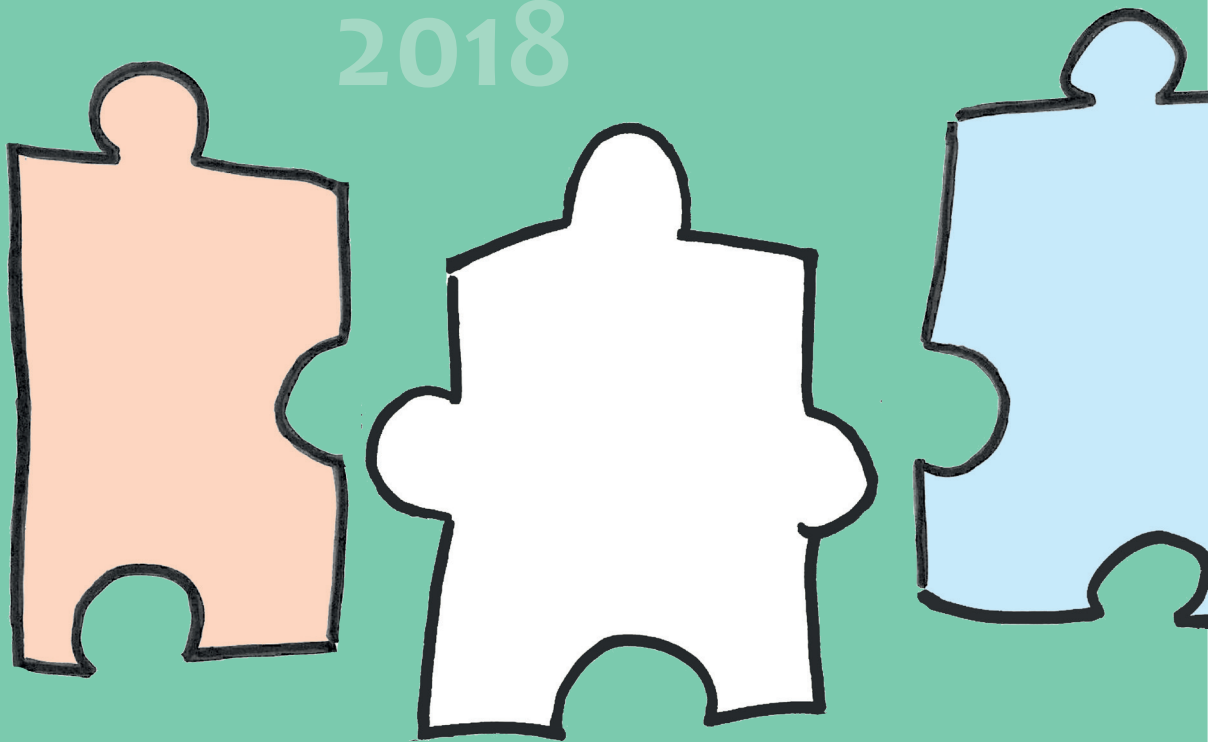
E-post: mdha@aarhus.dk

Bilag 3/10

Dokument Titel:	Bilag 2- Kortlægning og masterplan på hjemløseområdet
Dagsordens titel:	Drøftelse af masterplanen på hjemløseområdet
Dagsordenspunkt nr	2.1

Kortlægning og masterplan på hjemløseområdet 2018

Udgivet af Aarhus Kommune,
Sociale Forhold og Beskæftigelse
2018

Rapporten er skrevet af:
Susanne Corydon Harritsø,
Sophie Bertelsen,
Marianne Damsgaard Hansen.

Indholdsfortegnelse

Indledning	Side 4
-------------------	---------------

Grundbegreber	Side 5
----------------------	---------------

Hjemløshed i Aarhus	Side 5
Psykosociale risikofaktorer i forhold til hjemløshed	Side 7
Veje ind og ud af hjemløshed	Side 7
Housing First	Side 8

Kortlægning og masterplan	Side 10
----------------------------------	----------------

Kortlægning af tilbud til hjemløse i Aarhus	Side 10
---	---------

Hovedpunkter i fokussporenes anbefalinger	Side 15
--	----------------

Boligløsninger og støtte i overgangen fra hjemløshed til eget hjem	Side 15
Forskellige former for støtte til fastholdelse af bolig og beskæftigelse	Side 16
Beskæftigelsesindsatser målrettet sårbare og udsatte borgere	Side 17
Optimering af overgange og samarbejdet	Side 18

Afrunding	Side 19
------------------	----------------

Bilag

- Bilag 1: Folder med anbefalinger fra de ti fokusspor (præsenteret på opsamlingsseminaret på Tre Ege den 22. marts 2018)
- Bilag 2: Oversigt over kortlægningen

Indledning

Den seneste hjemløsetælling fra uge 6 2017 viser en stigning i antallet af hjemløse i Aarhus. Det stigende antal hjemløse kalder på en mere samlet og koordineret indsats på tværs af kommunale, private og frivillige tilbud.

Aarhus Byråd besluttede i efteråret 2017 på den baggrund at sætte en kortlægnings- og masterplansproces i gang.

Formålet med kortlægningen og masterplanen er at give et overblik over området, der kan fungere som redskab til at forebygge og afhjælpe hjemløshed i Aarhus og pege på forslag til nye tiltag og handlinger.

Masterplansprocessen bestod af tre dele:

1. Data og erfaringsopsamling
2. Kvalificering af data og inddragende processer
3. Analyse og beskrivelse/præsentation af resultater.

Denne masterplansrapport samler op på den bredt inddragende proces, der forløb i første halvår af 2018 og blev afsluttet med afholdelsen af masterplanskonferencen den 21. juni 2018. Rapporten er dermed en afrapportering til Aarhus Byråd på det arbejde, som byrådet satte i gang i efteråret 2017.

I løbet af processen har op mod 200 medarbejdere, ledere, eksperter og andre interessenter fra offentlige og private organisationer samt en række borgere været inddraget i og bidraget til udarbejdelse og kvalificering af anbefalinger til det videre arbejde. Det har ført til en lang række gode forslag, spændende drøftelser og ikke mindst udvikling af en masse nye idéer.

Rapporten forholder sig til de anbefalinger, som de ti fokusspor har udviklet under deres arbejdsproces i marts 2018, samt til de input, der er kommet under præsentationer og drøftelser af anbefalingerne.

Som indføring i og baggrund for emnet starter rapporten med en gennemgang af de vigtigste begreber i arbejdet med hjemløshed. Der gøres kort rede for den aktuelle situation på hjemløseområdet i Aarhus og for de vigtigste psykosociale risikofaktorer i forhold til hjemløshed. Endvidere beskrives de vigtigste veje ind i og ud af hjemløshed kort.

Herefter redegøres der for tilgangen Housing First, som bruges internationalt, og som også ligger til grund for arbejdet med hjemløshed i Aarhus Kommune.

Næste del af rapporten handler om kortlægningen af de tilbud, hvor der arbejdes med hjemløshed i Aarhus. Herefter følger en præsentation af hovedpunkterne i anbefalingerne fra de ti fokusspor. Det er ikke hensigtsmæssigt at gennemgå hver enkelt anbefaling for sig, hvorfor rapporten behandler de overordnede temaer i anbefalingerne. Samtlige anbefalinger fra de ti fokusspor fremgår af bilag 1.

Anbefalingerne peger på både forebyggende og afhjælpende tiltag og indsatser, og de afspejler dermed det dobbelte fokus, der nødvendigvis må være i arbejdet med hjemløshed. En del af anbefalingerne peger på konkrete indsatser og tilbud. Andre handler om det tværfaglige samarbejde, der understøtter og skaber sammenhæng mellem de enkelte indsatser med fokus på at skabe gode og meningsfulde overgange for borgerne.

Processen med udarbejdelse af masterplanen har været præget af et stort engagement fra alle sider. Det videre arbejde vil forhåbentlig fortsat præges af et stærkt samarbejde med borgeren i centrum. Masterplansrapporten fremlægges for Aarhus Byråd i november 2018, og byrådets beslutninger vil afgøre, hvordan det videre arbejde med masterplanen skal forme sig.

Dataindsamlingen til rapporten blev afsluttet med Masterplanskonferencen i juni 2018, men der kommer fortsat gode og spændende forslag ind. Private organisationer, Udsatterådet, medarbejdere fra flere magistratsafdelinger, borgere og politikere har fremsendt materiale med forslag til fremtidige indsatser og fokusområder. Det er glædeligt, at arbejdet i høj grad lever videre hos de mange aktører, og det er i høj grad også nødvendigt for det fremtidige arbejde på området.

De forslag og bemærkninger, der løbende kommer ind, vil blive samlet i et tillæg til rapporten og byrådsindstillingen og vil indgå i det fremtidige arbejde med at forebygge og afhjælpe hjemløshed i Aarhus.

Grundbegreber og baggrund for arbejdet med hjemløshed

Hjemløshed defineres ifølge VIVE således:

“Som hjemløse regnes personer, som ikke disponerer over egen (ejet eller lejet) bolig eller værelse, men som er henvist til midlertidige boalternativer, eller som bor midlertidigt og uden kontrakt hos familie, venner eller bekendte. Som hjemløse regnes også personer uden et opholdssted den kommende nat.”¹

Denne definition bygger på en fælles europæisk definition af hjemløshed, der er udviklet for at kunne sammenligne hjemløshed på tværs af landene i Europa.

For at kunne bruge definitionen operationelt, er der udviklet 9 kategorier af hjemløshed, som danner grundlag for de nationale hjemløsetællinger.

1. Overnatter på gaden, i trappeopgang, i et skur eller lignende.
2. Overnatter på natvarmestue/værested med nødovernatning eller lignende.
3. Overnatter på akut/midlertidigt botilbud som herberger og forsorgshjem.
4. Opholder sig på hotel, vandrerhjem eller lignende pga. hjemløshed.
5. Bor midlertidigt og uden kontrakt hos familie, venner eller bekendte.
6. Bor i midlertidig udslusningsbolig uden permanent kontrakt.
7. Afsoner under Kriminalforsorgen, skal løslades inden for 1 måned og mangler en boligløsning.
8. Opholder sig på hospital/behandlingstilbud, skal udskrives inden for 1 måned og mangler en boligløsning.
9. Andet².

For at afgrænse hjemløse-begrebet er der også defineret en række undtagelser:

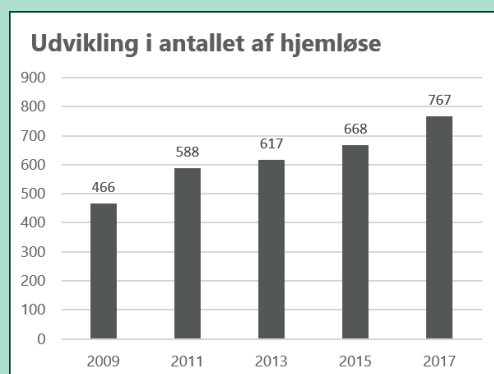
- Personer, der bor i fremlejet bolig, eller som bor varigt hos familie, venner eller bekendte.
- Personer i botilbud, der er beregnet til længerevarende ophold (fx alternative plejehjem og bofællesskaber), herunder beboere på visiterede boformer under servicelovens §107 og §108.
- Studerende, der søger tilflytning til anden by ved studiestart.
- Unge, der ønsker at flytte hjemmefra.
- Personer, der midlertidigt er uden bolig på grund af brand eller lignende.
- Personer, der opholder sig på et krisecenter på grund af vold i familien³.

Personer, der hører ind under en af de seks undtagelser, tælles altså ikke med i de nationale hjemløsetællinger.

Den første hjemløsetælling fandt sted i 2007, og tællingen blev brugt som en del af baseline i evalueringen af hjemløsestrategien. Frem mod tællingen i 2009 blev metoden justeret, og fra 2009 er der optalt efter samme metode.

Hjemløshed i Aarhus

Udviklingen i antallet af hjemløse i Aarhus fremgår af figur 1. Af de 767 hjemløse i 2017 er 27% kvinder, mens 73% er mænd.

Figur 1: Udvikling i antallet af hjemløse⁴

1 Hjemløshed i Danmark 2017. National kortlægning. VIVE 2017, side 18

2 Ibid

3 Hjemløshed i Danmark 2017. National kortlægning. VIVE 2017, side 18-19

4 Hjemløshed i Danmark 2017. National kortlægning. VIVE 2017, side 66

Data fra hjemløsetællingen viser, at de 767 hjemløses borgeres forsørgelsesgrundlag fordeler sig således:

- 67% modtager kontanthjælp
- 16% modtager førtidspension
- 1 % er folkepensionister
- 5% er i job eller uddannelse
- 11 % forsørger sig på anden vis.

Ca. halvdelen af de hjemløse er unge under 30 år, og stigningen i denne gruppe af hjemløse udgør ca. halvdelen af den samlede stigning siden tællingen 2015.

Hjemløsesituationen i Aarhus adskiller sig fra situationen på landsplan især ved:

- Et højt antal unge hjemløse under 30 år
- En høj andel af mænd med psykisk sygdom
- En høj andel af hjemløse med anden etnisk baggrund end dansk.

Unge hjemløse

Af hjemløsetællingen 2017 fremgår det, at 380 af de i alt 767 hjemløse er under 30 år. Det svarer til halvdelen af de hjemløse i tællingen. Dermed har Aarhus den højeste andel af unge hjemløse i hele landet. 80% af de unge modtager kontanthjælp, og kun en mindre del er på SU eller selvforsørgende.

53 % af de unge hjemløse opholder sig midlertidigt hos venner eller familie, de såkaldte sofasurfere. Knap 20% opholder sig på et forsorgstilbud, mens resten fordeler sig over de øvrige hjemløse kategorier.

42% af de unge mellem 18 og 24 år og 49% af de unge mellem 25 og 29 år har et misbrug af enten alkohol, hash, narkotika eller medicin. Hash er det mest udbredte rusmiddel blandt de unge. De 18-24-årige har et mindre forbrug af både hårde stoffer og/eller alkohol, mens andelen af unge, som bruger hårde stoffer og/eller alkohol som rusmiddel stiger markant i aldersgruppen 25-29 år.

52 % af de 18-24-årige har psykiske problemer. Denne andel stiger til 62% blandt de 25-29-årige.

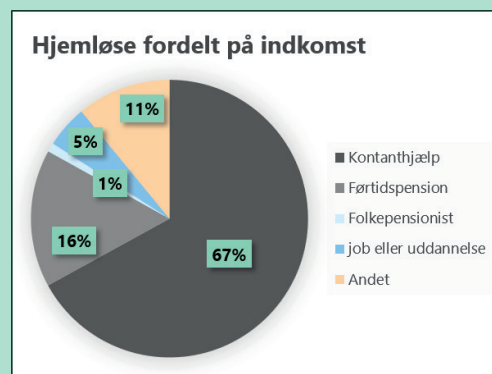
Mænd med psykisk sygdom

På landsplan har en større andel af hjemløse kvinder end hjemløse mænd psykiske problemer. I Aarhus er andelen af mænd med psykiske problemer dog marginalt større end den tilsvarende andel af kvinder, idet 59% af de hjemløse mænd i Aarhus angiver at have psykisk sygdom. For de 30-39-årige mænd er andelen helt oppe på 70%. Andelen af kvinder med psykisk sygdom ligger på 57%.

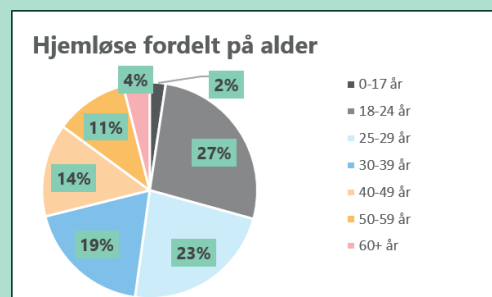
Hjemløse med anden etnisk baggrund end dansk

65% af de hjemløse i Aarhus har etnisk dansk baggrund, mens 10% har mellemøstlig baggrund, 9% har afrikansk baggrund, 8% har grønlandsk baggrund og 8% har europæisk baggrund. Andelen af hjemløse med anden etnisk baggrund end dansk overstiger den generelle etniske sammensætning i byen.

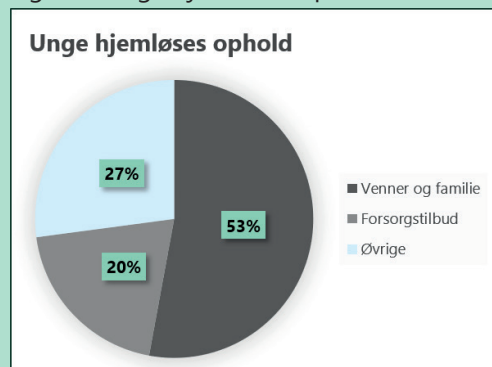
Figur 2: Hjemløse fordelt på indkomst

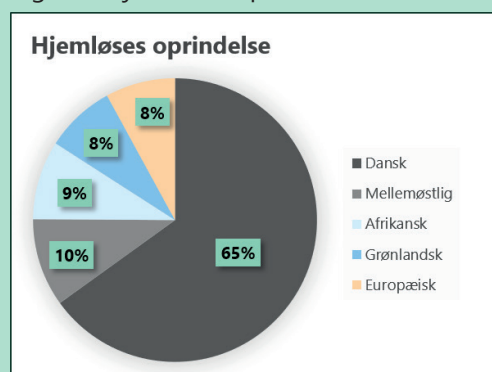
Figur 3: Hjemløse fordelt på alder

Figur 4: Unge hjemløses ophold

Figur 5: Hjemløses oprindelse

Funktionelt hjemløse

En mindre gruppe på omkring 45 personer er funktionelt hjemløse. Det er borgere, som har en bolig, men som af forskellige årsager ikke opholder sig der, og i stedet tager ophold på forsorgshjem, akutpladser eller på gaden. Funktionelt hjemløse tælles ikke som en særskilt kategori, men indgår som del i de ovenstående kategorier.

Psykisk sygdom er væsentligt hos størstedelen af de funktionelt hjemløse. 82% af de funktionelt hjemløse mænd og 76% af de funktionelt hjemløse kvinder har en psykisk sygdom. 60% af de funktionelt hjemløse angiver psykisk sygdom som årsag til hjemløshed, mens kun halvt så mange, omkring 30%, angiver enten stof- eller alkoholmisbrug som årsag. Hos mændene fylder misbrug også meget. 62% af de funktionelt hjemløse mænd har et misbrug af enten alkohol, hash/khat, narkotika og/eller medicin, mens det samme kun gør sig gældende for 38% af de funktionelt hjemløse kvinder.

Psykosociale risikofaktorer i forhold til hjemløshed

De kendte risikofaktorer er

- *Misbrug*
- *Psykiatrici*
- *Afbrud i uddannelse*
- *Anbringelser og øvrige væsentlige foranstaltninger i barn- og ungdommen.*

Det er vigtigt at gøre opmærksom på, at der ingen direkte årsags-virkning-sammenhæng er mellem disse risikofaktorer og hjemløshed, men at de bør ses som særlige opmærksomhedspunkter i forhold til risikoen for hjemløshed senere i livet.

Forskningen på landsplan viser, at især anbringelser og foranstaltninger i barndommen og ungdommen øger risikoen for at blive hjemløs senere i livet.

En opgørelse fra Ankestyrelsen fra 2014 viste, at 22% af de hjemløse havde fået en *foranstaltning* i barndommen/ungdommen, mens 19% havde været *anbragt*.

Ligeledes øger mange afbrud i børn og unges skolegang og uddannelse risikoen for hjemløshed senere i livet. Et internt træk fra 2015 af 200 unge registreret på ukendt adresse i Aarhus Kommune viste, at 44% af de unge havde været i gang med en uddannelse. 70 unge havde haft 1 – 2 afbrud i uddannelsen, mens 28 unge havde haft 3 – 7 afbrud i uddannelsen.

Psykisk sygdom og *misbrug* udgør de væsentligste årsager til hjemløshed for de 767 hjemløse i Aarhus. For de unge under 30 år er manglende mulighed for at bo hos venner og familie også en væsentlig årsag til hjemløshed, mens denne årsag er noget mindre udslagsgivende i gruppen af over 30-årige. Økonomi og skilsmisse er til gengæld væsentlige problemstillinger for denne gruppe.

Veje ind og ud af hjemløshed

VIVE beskriver i rapporten "Veje ind og ud af hjemløshed"⁵ tre kategorier af hjemløse: kortvarige, episodiske og langvarigt hjemløse. VIVE påpeger, at risikoen for hjemløshed hænger sammen med mange forskellige faktorer som psykiske lidelser, misbrugsproblemer, tidligere fængselsstraffe, lav uddannelse, at være på kon-tanthjælp, at have en lav indkomst og at være enlig. Vejen ind i hjemløshed skal således ses som et samspil af mange risikofaktorer, som derudover også påvirkes af strukturelle faktorer som fx generel boligmangel.

VIVEs undersøgelse viser også, at der er stor variation i varigheden af hjemløshed og skift mellem forskellige hjemløsesituationer. Der er eksempelvis en del gadesovere og brugere af natvarmestuer, som også gør brug af §110-boformerne, mens sofasoverne ikke gør nær så meget brug af §110-boformerne. Gruppen af kortvarige hjemløse er forsat den største gruppe af boformsbrugere, mens gruppen af episodiske hjemløse er den mindste. Gruppen af langvarigt hjemløse står dog for to tredjedele af alle opholdsdøgn på boformerne, og der er således et stort ressourceforbrug forbundet med gruppens ophold på boformerne. En undersøgelse fra Forsorgshjemmet Østervang i Aarhus underbygger dette, idet 15% af brugerne står for 60% af opholdsdøgnene.

Vejen ud af hjemløshed er ikke tydelig, men VIVEs undersøgelse indikerer, at særligt misbrugsproblemer og de kriminalitetsproblemer, der ofte følger med misbruget, gør det svært at komme ud af hjemløshed igen.

5 Veje ind og ud af hjemløshed, VIVE 2017. Rapporten bygger på nationale data.

En særkørsel med Aarhus-data fra hjemløsetællingen 2017 viser, at de unge hjemløse er hjemløse i kortest tid, mens hele 48% af de hjemløse i aldersgruppen 40 – 49 år har været hjemløse i mere end to år.

Meget af det arbejde, der i dag foregår på hjemløseområdet i Aarhus Kommune, sigter mod at afhjælpe hjemløshed. Det er naturligvis et vigtigt arbejde, men hvis udviklingen skal vendes, så antallet af hjemløse falder, er der dog også behov for at øge den tidlige og forebyggende indsats på tværs af driftsområder, magistratsafdelinger og sektorer.

Housing First

Hjemløshed handler om mere end at mangle en bolig. Jævnfør VIVEs ovenstående definition og afgrænsning af hjemløshed er det at mangle en bolig ikke nok til at blive betegnet som hjemløs. Langt de fleste hjemløse har en række komplekse sociale, sundhedsmæssige og/eller beskæftigelsesrelaterede problemstillinger der, sammen med manglen på en bolig, gør dem meget udsatte. Hvis en borger skal ud af hjemløshed, skal der, sammen med boligen, tilbydes en koordineret, helhedsorienteret indsats, som tager højde for borgerens komplekse udfordringer, og som skal understøttes af et tværfagligt samarbejde mellem kommune, region og civilsamfundsorganisationer.

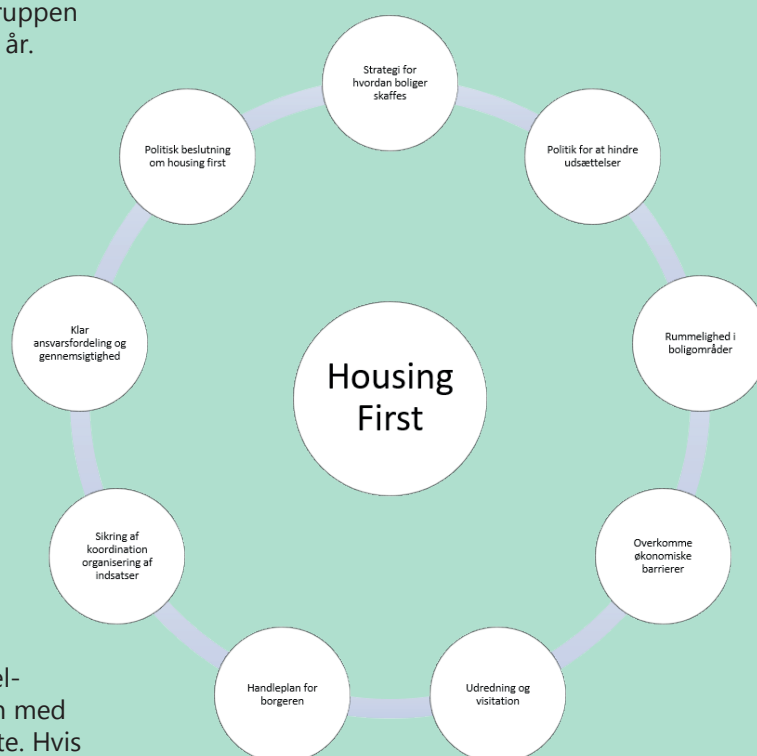
Housing First rækker ud over de enkelte forvaltninger og organisationer og kræver et tæt tværgående samspil for at lykkes. Der arbejdes på flere niveauer, idet Housing First skal implementeres i både strategiske, organisatoriske og operationelle forhold.

En stabil boligsituation er, ifølge Housing First-tilgangen, en forudsætning for at kunne arbejde med at stabilisere og forbedre øvrige forhold, fx misbrug, psykiatri og beskæftigelse⁶. For at strukturere den støtte, der ofte er forudsætningen for at borgeren formår at fastholde boligen, er der udviklet og afprøvet tre metoder; Assertive Community Treatment (ACT), Intensive Case Management (ICM) og Critical Time Intervention (CTI).

Fælles for metoderne er fokus på borgerens sociale, beskæftigelsesrettede og sundhedsmæssige udfordringer, som for at blive løst kræver koordinering på tværs og inddragelse af relevante fagpersoner samt borgerens netværk.

Aarhus Kommune deltog i den nationale hjemløsestrategi fra 2009 – 2013 i samarbejde med So-

Figur 6: Socialstyrelsens model for elementer i implementering af Housing First

Housing First er en evidensbaseret helhedsorienteret tilgang til arbejdet med hjemløse borgere med psykisk sygdom, misbrug eller andre sociale vanskeligheder. Det grundlæggende element i Housing First-tilgangen er, at borgeren uden forudgående krav om fx reduceret misbrug, psykiatrisk behandling eller andet tilbydes en selvstændig bolig i almindeligt byggeri med en fast, tidsubegrænset lejekontrakt. Borgeren tilbydes samtidig bostøtte¹.

1 Socialstyrelsens hjemmeside. [Link til siden](#)

I Housing First gælder otte principper:

1. Boligen som en basal menneskeret
2. Respekt, varme og medmenneskelighed over for alle borgere
3. Forpligtelse til at arbejde med borgerne, så længe der er behov
4. Selvstændige boliger i almindeligt byggeri
5. Adskillelse af bolig og bostøtte tilbud
6. Udgangspunkt i borgerens behov og selvbestemmelse
7. Recovery-orientering
8. Skadesreduktion¹.

1 Socialstyrelsens hjemmeside. [Link til siden](#)

⁶ Socialstyrelsens hjemmeside. [Link til siden](#)

cialstyrelsen og en række øvrige kommuner. Arbejdet tydeliggjorde behovet for et beskæftigelsesrettet fokus på linje med bolig og støtte. Derfor har Magistratsafdelingen for Sociale forhold og Beskæftigelse siden 2009 arbejdet med Housing First som grundlæggende tilgang på hjemløseområdet.

Der arbejdes med Housing First på tre ben:

- **Bolig**
Der arbejdes med at finde den rette boligløsning for borgeren, som tager hensyn til borgers ønsker, drømme og muligheder.
- **Støtte**
Borgeren tilbydes social støtte, som skal hjælpe borgeren i overgangen fra hjemløshed til egen bolig og hjælpe borgeren med at mestre livet i egen bolig, så borgeren også på sigt kan fastholde boligen.
- **Beskæftigelse**
Borgeren indgår i en beskæftigelsesindsats, som skal være med til at sikre, at borgeren kommer tættere på arbejdsmarkedet, oplever at få struktur på og indhold i hverdagen og opretholder et forsørgelsesgrundlag, der gør det muligt at betale huslejen.

De tre dele af Housing First skal ses som en integreret indsats, hvor der ikke blot er samtidighed mellem de forskellige indsatser, men hvor der i alle indsatser tages hensyn til og arbejdes sammen med de øvrige dele. Det gælder både i arbejdet med den enkelte borger, i organiseringen af indsatser og tilbud og i det tværfaglige samarbejde. Det er altså vigtigt, at både den enkelte medarbejder og ledere på alle niveauer tænker Housing First i det daglige arbejde.

Socialstyrelsen har i 10 år arbejdet med at understøtte danske kommuners arbejde med at nedbringe og forebygge hjemløshed via afprøvning og implementering af Housing First og de evidensbaserede bostøttemetoder⁷. Mange kommuner arbejder med Housing First og bostøttemetoderne, og erfaringerne viser, at borgernes komplekse problemer ikke kan løses af socialforvaltningen alene, men kræver et samspil mellem forvaltninger og sektorer. Det kræver et tæt samarbejde mellem de enkelte medarbejdere, og at alle medarbejdere har en fælles forståelse af og ejerskab for borgerens recovery-proces.

For at kunne lykkes skal dette samarbejde understøttes af en organisering og et ledelsesfokus, der sikrer ressourcer til, at medarbejderne kan mødes og koordinere på tværs. Det betyder altså, at en koordineret og helhedsorienteret indsats både skal understøttes af de enkelte medarbejdere, af ledere på tværs og i hele organisationen og af den kommunale organisering.

Recovery

Housing First er bl.a. baseret på recovery tilgangen. Hjemløshed er ikke en endelig tilstand eller social endestation, men en situation borgeren befinder sig i, og som det er muligt at komme ud af. På samme måde som det ifølge recovery-tilgangen er muligt 'at komme sig' over psykisk sygdom vil stabilisering af boligsituationen og et fokus på at opbygge socialt netværk og mulighed for at deltage i meningsfulde aktiviteter i hverdagen være med til at reducere psykiske symptomer og kan ligeledes være med til at understøtte en reduktion af alkohol- eller stofmisbrug.

⁷ Assertive Community Treatment (ACT), Intensive Case Management (ICM) og Critical Time Intervention (CTI)

Kortlægning og masterplan

Det stigende antal hjemløse kalder på en mere samlet og koordineret indsats på tværs af kommunale, regionale, private og frivillige tilbud. Derfor besluttede Byrådet i efteråret 2017 at sætte en kortlægnings- og masterplansproces i gang. Formålet med masterplanen på hjemløseområdet er at give et overblik over området, som kan fungere som redskab til at forebygge og afhjælpe hjemløshed i Aarhus og pege på forslag til nye tiltag og handlinger.

Gennem en bredt inddragende proces på tværs af alle magistratsafdelinger og med regionen, boligorganisationer, brugere og frivillige organisationer blev der udarbejdet forslag til nye initiativer. Forslagene går dels på at forebygge hjemløshed, dels på at afhjælpe hjemløshed og dels på at fastholde tidligere hjemløse i bolig og bringe dem tættere på arbejdsmarkedet.

Kortlægningen og den inddragende proces fandt sted i første halvår af 2018 og kan illustreres således:

Figur 7: Kortlægning og masterplan for hjemløseområdet.

Kortlægning og masterplan på hjemløseområdet										
	2017	Jan	Feb	Mar			Apr	Maj	Jun	
	Data og erfaringsopsamling							Analyse og beskrivelse		
			Kvalificering af data og inddragende processer						Præsentation af resultater	
Projektgruppen			Forandringsworkshop (ult. feb)	Opstartsseminar (2. mar)	Arbejds-spør (uge 10-11)	Opsamlingsseminar (22. marts)			Konsensuskonference (21. jun)	
Styregruppen										
Den faglige referencegruppe				Opstartsseminar (2. mar)	Arbejds-spør (uge 10-11)					
Ekspertpanelet										
Brugere og medarbejdere			Forandringsworkshop (ult. feb)	Opstartsseminar (2. mar)	Arbejds-spør (uge 10-11)					

De ti fokusspor afleverede 28 konkrete anbefalinger til det videre arbejde med at forebygge og afhjælpe hjemløshed. Herudover udarbejdede fokussporet Økonomi og Investeringsmodeller to økonomiske beregninger⁸. Det videre arbejde med kvalificering og analyse tager udgangspunkt i de 28 konkrete anbefalinger.

Kortlægning af tilbud til hjemløse i Aarhus

En del af opgaven fra byrådet bestod i at kortlægge de mange tilbud og indsats til hjemløse og udsatte borgere i Aarhus. I dialog med relevante kommunale og private samarbejdspartnere er der derfor udarbejdet en oversigt over indsatser og tilbud, der henvender sig til udsatte, sårbare og hjemløse borgere. Oversigten indeholder på det sociale område knap 80 tilbud og indsatser, hvoraf to tredjedele er kommunale og en tredjedel er private. På beskæftigelsesområdet anvendes en bred vifte af tilbud, som tager udgangspunkt i borgerens kompetencer og motivation frem for i borgerens situation. Beskæftigelsesforvaltningen anvender godt 30 tilbud til udsatte og hjemløse borgere.

For at øge overskueligheden, er de mange tilbud og indsatser kategoriseret efter borgernes udfordringer frem for i konkrete tilbud og indsatser, og oversigten er opdelt i henholdsvis kommunalt og privat regi. Kategoriseringen indeholder indsatser og tilbud, der både forebygger og afhjælper hjemløshed.

De ti fokusspor fordelte sig på følgende emner:

1. Boliger
2. Psykiatri og hjemløshed
3. Bostøtte og fastholdelse i bolig
4. Forsorgshjemsområdet
5. Handleplaner
6. Rusmiddelproblemer og hjemløshed
7. Økonomi og investeringsmodeller
8. Forebyggelse og overgang barn-voksen
9. De unge og kommunen
10. Beskæftigelse og hjemløshed.

⁸ Se bilag 1

De kommunale indsatser og tilbud er organiseret efter lovgivningen. Tilbud og indsatser efter Serviceloven er forankret i Socialforvaltningen, og tilbud efter Lov om aktiv beskæftigelsesindsats er forankret i Beskæftigelsesforvaltningen.

Socialforvaltningen

I Socialforvaltningen er indsatser og tilbud overordnet set delt op i børne- og voksenområdet. Tilbud til hjemløse er organiseret i Socialpsykiatri og Udsatte Voksne.

Kommunen har pligt til at sikre, at alle børn og unge under 18 år har tag over hovedet. Derfor er der stort fokus på og tæt samarbejde med boligorganisationerne omkring udsættelser. Indsatser og tilbud til børn og unge under 18 år har derfor et forebyggende sigte.

På voksenområdet i Socialforvaltningen findes en lang række indsatser og tilbud, som har til formål at forebygge og afhjælpe hjemløshed. Samarbejdet med de private organisationer er forankret i Socialpsykiatri og Udsatte Voksne.

Socialforvaltningens tilbud kan inddeles i tre overordnede kategorier:

1. Opsøgende og kontaktskabende: handler om at sikre udsatte borgere den hjælp, de har behov for.
2. Udredende: handler om at visitere borgerne til relevante tilbud og indsatser. Kompetencen for visitationen er placeret ved myndighedssagsbehandleren i Socialforvaltningen.
3. Behandlende og støttende: handler om at understøtte og hjælpe borgeren med specifikke udfordringer. Det kan være akut hjælp og længerevarende støtte og behandling.

Beskæftigelsesforvaltningen

Virksomhedsstrategien danner grundlaget for Beskæftigelsesforvaltningens arbejde med borgerne og for tilgangen, at borgeren bliver klar til arbejdsmarkedet på arbejdsmarkedet. Der skal arbejdes tværfagligt, således at udvikling, afklaring og progression sker samtidig med, at borgeren i videst muligt omfang er ude på en arbejdsplads. Derfor er virksomhederne i Aarhus vigtige samarbejdspartnere, når det handler om at få udsatte borgere i job eller uddannelse.

For nogle udsatte borgere kan der være hindringer, som gør, at borgeren skal i et opkvalificerende tilbud. I den forbindelse er der et tæt samarbejde mellem *Beskæftigelsesforvaltningen*, *Socialforvaltningen* og *private aktører*.

Beskæftigelsesforvaltningens tilbud kan inddeles i to overordnede kategorier:

1. Virksomhedsrettet tilbud: handler om at afklare borgerens vej til job. Kravene i tilbuddene kan variere, men formålet er altid at afklare borgerens jobsigte.
2. Uddannelsesrettet tilbud: handler om at afklare borgerens vej til at kunne påbegynde uddannelse.

Virksomhedsstrategien, dvs. måden jobcentret samarbejder med virksomhederne på, er omdrejningspunktet for beskæftigelsesindsatsen. Målet er at få flest mulige borgere i job eller uddannelse – også de, der har begrænsninger i arbejdsevnen eller har svært ved at gennemføre en uddannelse. Erfaringerne viser, at en virksomhedsrettet indsats er effektiv.

Centralt i Virksomhedsstrategien er:

- En mere virksomhedsopsøgende kontakt og årlige måltal for antal besøg i unikke virksomheder i Aarhus.
- Jobfokus i alle samtaler med de ledige borgere uanset deres tilknytningsgrad til arbejdsmarkedet.
- Ansættelse af flere virksomhedskonsulenter bl.a. som led i investeringsmodeller fra byrådet.

Private og frivillige organisationer

Tilbuddene i de private og frivillige organisationer i Aarhus dækker et bredt område. De private tilbud adskiller sig fra de kommunale ved ofte at have et andet fokus og en anden tilgang. Derfor supplerer de private og de kommunale tilbud i høj grad hinanden.

De private organisationer har bl.a. mulighed for at yde hjælp på baggrund af borgerens umiddelbare og basale behov her og nu, mens adgangen til de kommunale tilbud ofte kræver udredning og visitation.

De private tilbud kan inddeles i tre overordnede kategorier:

1. Kontaktskabelse: Det er ofte muligt at komme anonymt i de private tilbud, fx på væresteder, hvilket kan være en fordel i den kontaktskabende fase.
2. Brobygning og følgeskab: handler om at hjælpe borgeren videre til de offentlige systemer og støtte i samarbejdet med kommune og andre offentlige instanser.
3. Handling: hurtig og kortvarig hjælp til borgerne.

Figur 7: Kortlægning af tilbud og indsatser i Aarhus

Digital kortlægning

Aarhus er en stor by med mange forskellige tilbud og indsatser, og det blev tydeligt i fokussporenes arbejde, at der manglede kendskab til hinandens tilbud og indsatser. Deltagerne i fokussporene har i den forbindelse udtrykt ønske om et digitalt overblik over indsatser og tilbud i kommunalt og privat regi.

Formålet med en digital kortlægning er at give samarbejdspartnere og medarbejdere et redskab til sammen med borgerne at finde passende konkrete indsatser og tilbud. Dette forventes at ville gavne samarbejdet på alle områder og på sigt give mere smidige sagsgange til gavn for borgerne. Borgerne vil opleve hurtigere og mere sammenhængende indsatser og dermed en mere målrettet hjælp til konkrete udfordringer.

På figur 7 ses kortlægningen af tilbud og indsatser i Aarhus, og det videre arbejde tager udgangspunkt i denne figur⁹. Kategoriseringen på kortet er bygget op omkring borgernes udfordringer, og kortet skal give et overblik over de tilbud og indsatser, som hører til de forskellige kategorier.

Den digitale kortlægning af kommunale og private tilbud og indsatser vil blive gjort tilgængelig på Aarhus Kommunes hjemmeside. Resultatet er et digitalt kort over indsatser og tilbud med links til de konkrete tilbuds egne hjemmesider mv. Alle vil kunne tilgå siden.

⁹ Figuren er vedlagt som bilag 2

Hovedpunkter i fokussporenes anbefalinger

Anbefalingerne fra de ti fokusspor¹⁰ viser, at en forudsætning for at reducere antallet af hjemløse er, at der tænkes i både afhjælpende og forebyggende tiltag – og at umiddelbart afhjælpende tiltag på sigt kan blive til forebyggende tiltag. Nogle indsatser har et klart enten forebyggende eller afhjælpende fokus, mens andre smelter mere sammen eller er mere indirekte. Når en borger får støtte til at etablere sig i egen bolig, er der tale om et afhjælpende tiltag, men når borgeren efterfølgende modtager støtte til at fastholde boligen, er støtten med til at forebygge, at borgeren bliver hjemløs igen.

Både når der er tale om at forebygge og afhjælpe hjemløshed, vil borgeren stå i en række sårbare overgange, som udfordrer og kræver særlig bevågenhed og tæt samarbejde mellem de involverede aktører. Der er tale om lovgivningsmæssige overgange, fx overgangen fra barn til voksen når borgeren fylder 18 år, om overgange mellem sektorer, fx overgangen fra et regionalt til et kommunalt tilbud, om overgange i livssituationer, fx overgangen fra ledighed til beskæftigelsestilbud, og om overgange mellem tilbud og indsatser, fx overgangen fra forsorgstilbud til egen bolig med bostøtte. Borgerne forstår ikke altid behovet for disse overgange og kan føle sig utrygge ved den forandring, som overgangen medfører. For at skabe overgange, som borgerne oplever som meningsfulde, kræver det tæt samarbejde, gensidigt ansvar og inddragelse af borgeren.

Borgernes komplekse udfordringer betyder, at de ofte har behov for at modtage indsatser fra flere forskellige aktører på samme tid. Det stiller store krav til samarbejdet mellem de enkelte aktører. Aarhus Kommune er en stor og central aktør på området, og en stor del af de 28 anbefalinger fra fokussporene går på kommunale indsatser og på samspillet mellem disse.

Arbejdet med Housing First og med overgange viser dog meget tydeligt, at arbejdet med at forebygge og afhjælpe hjemløshed ikke udelukkende kan løftes af Magistratsafdelingen for Sociale Forhold og Beskæftigelse, men rækker ind i både de øvrige magistratsafdelinger, i regionen og i civilsamfundsorganisationer. Hvis indsatsen for alvor skal rykke, er det nødvendigt at indgå forpligtende samarbejder både på tværs af magistratsafdelinger og på tværs af sektorer. Det afspejles i flere af anbefalingerne, som går på tværs af sektorer og involverer både region, civilsamfund og politi.

Overordnet set kan de 28 anbefalinger deles ind i fire overordnede hovedpunkter:

1. boligløsninger og støtte i overgangen fra hjemløshed til livet i egen bolig
2. forskellige former for støtte til at kunne begå sig i og fastholde bolig og beskæftigelse
3. beskæftigelsesindsatser målrettet sårbare og udsatte borgere
4. optimering af arbejdet med overgange og det tværfaglige samarbejde

Magistratsafdelingen for Sociale Forhold og Beskæftigelse har gennem de senere år arbejdet med Housing First på tre ben, nemlig bolig, støtte og beskæftigelse. De anbefalinger, som går på boligløsninger, støtte og beskæftigelsesindsatser ligger tæt op ad de tre ben i Housing First. Fokussporenes anbefalinger og de mange drøftelser i processen peger på, at der er behov for at folde disse begreber mere ud og i højere grad at tilpasse dem borgernes forskellige ønsker og behov.

Boligløsninger og støtte i overgangen fra hjemløshed til eget hjem

Boligen er et centralt element i Housing First, og den betragtes som forudsætningen for at kunne skabe stabilitet i borgerens situation og arbejde videre med de ting, der fylder i borgerens liv.

Borgerne er forskellige, og de har forskellige ønsker, drømme og behov, når det kommer til den rette bolig-løsning. Resultaterne fra Den Nationale Hjemløsestrategi 2009-2013 peger på, at ca. 80% af de hjemløse kan fastholde en almen bolig, hvis de får den rette støtte, mens ca. 20% har behov for alternative boligløsninger.

Aarhus Kommune samarbejder med de almene boligorganisationer og udnytter anvisningsretten fuldt ud. Det betyder, at Den Sociale Boligtildeling har anvisningsret til hver fjerde ledige almene bolig, hver tredje lille almene bolig og hver syvende ungdomsbolig. Den Sociale Boligtildeling arbejder ud fra et princip om at tilbyde borgeren den rette boligløsning første gang, så risikoen for at borgeren mister boligen igen mindskes. Derfor tages der i så vid udstrækning som muligt hensyn til borgerens ønsker og behov, når denne tilbydes en almen bolig via Den Social Boligtildeling.

¹⁰ Se bilag 1

Udover almene boliger findes der en række skæve boliger, botilbud og bofællesskaber, som er fordelt på forskellige adresser i Aarhus Kommune. Herudover samarbejder Aarhus Kommune med Forening Oplysning Om Gadeliv om det brugerdrevne Skrænten.

Forslagene fra fokussporene peger både på et øget behov for almene boliger og på behovet for at udvide paletten af boligløsninger til de hjemløse, som ikke ønsker eller er i stand til at bo en i almen bolig. Her skal der tages hensyn til både forskellige målgrupper, fx borger med dobbeltdiagnoser eller plejekrævende borgere med komplekse sociale problemer, og til borgernes individuelle behov og ønsker til boligen.

Erfaringen viser, at overgangen fra hjemløshed til egen bolig er svær, og at størstedelen af borgerne vil have brug for støtte i denne overgang. Derfor anbefales det, at støtten tilbydes, allerede inden borgeren flytter i egen bolig, så borgeren får hjælp til at forberede flytningen, herunder til praktiske forhold som at få styr på økonomien omkring indgåelse af lejemål og etablering i egen bolig. Endvidere har borgeren ofte behov for støtte i forhold til at indstille sig mentalt på den omvæltning, det er at gå fra hjemløshed til egen bolig.

I forbindelse med selve flytningen efterspørger mange borgere både praktisk hjælp til selve flytningen og til at gøre boligen til et hjem med et personlig præg, hvor man føler sig hjemme. Derudover bør der være støtte til at lære nærområdet at kende, håndtere hverdagen i egen bolig og få nye rutiner, som passer til den nye hverdag, der for mange også betyder øget fokus på beskæftigelsesindsatser.

Mange unge hjemløse mangler helt basale bo-kompetencer. Derfor er der brug for at styrke indsatsen på dette felt, så de unge kan begå sig i hverdagen og formår at fastholde egen bolig og derigennem være bedre rustet til voksenlivet.

Initiativerne kræver dels ledelsesmæssig bevågenhed og et tættere samarbejde mellem magistratsafdelinger, boligorganisationer og andre interessenter, dels øget borgerinddragelse, så de rigtige løsninger bliver skabt fra starten. For at sikre borgerne den rette støtte til at bevare boligen og komme i gang med beskæftigelsestilbud, skal der være større fleksibilitet i støttemulighederne, så de i højere grad matcher borgernes individuelle behov.

Forskellige former for støtte til fastholdelse af bolig og beskæftigelse

Et bærende element i Housing First er at sikre, at borgeren får den rette støtte, så han/hun kan fastholde boligen. Borgernes behov for støtte varierer meget og afspejler også den kompleksitet, gruppen af hjemløse er præget af.

Der findes allerede en lang række støttemuligheder. I Socialforvaltningens Center for Bostøtte i eget Hjem arbejdes der med forskellige former for støtte tilpasset forskellige målgrupper. Forsorgstilbuddene har fokus på at forberede borgerne på livet i egen bolig, og gadeplansmedarbejdere fra både kommunale og private organisationer tilbyder håndholdte indsatser til de mest sårbare og udsatte borgere.

Alligevel peger mange input fra både anbefalinger og drøftelser undervejs i processen på, at der er behov for yderligere differentiering af støttemulighederne. Tilgangen om borgeren i centrum kalder på individuelt tilrettelagte forløb, hvor støtten tager udgangspunkt i borgernes individuelle behov og ønsker frem for at være styret af rammer og målgruppeinddelinger. Samtidig er der behov for at styrke samarbejdet på tværs, fordi borgernes ofte meget komplekse problemstillinger ikke kan løses ét sted, men derimod kræver involvering af og et tæt samarbejde mellem en række fagpersoner fra forskellige sektorer.

Forslagene fra de ti fokusspor afspejler bredden i borgernes meget forskellige behov for støtte. Der er anbefalinger om tværfaglige teams, som rummer både socialfaglige, beskæftigelsesrettede og sundhedsfaglige indsatser. Der er anbefalinger om bedre sammenhæng i indsatserne, og anbefalinger om at tilknytte én fast koordinator/tovholder, som har fokus på at sikre en helhedsorienteret løsning for borgeren.

Anbefalingerne sigter både mod at forebygge og afhjælpe hjemløshed. Et forebyggende tiltag er fx anbefalingen om at etablere et ungehus med råd og vejledning til unge, som står på tærsklen til eller midt i overgangen fra barn til voksen. Også anbefalingen om at forebygge at borgere tager ophold på forsorgshjem har et klart forebyggende sigte, mens anbefalingen om bedre overgang fra forsorgshjem til egen bolig har et klart afhjælpende sigte.

Et gennemgående tema i alle bidrag er, at støtten skal være fleksibel, både i forhold til borgernes ønsker til indholdet, til rammerne, til varigheden af støtten og til, hvem der skal yde støtten. Nogle borgere har behov for intensiv støtte i en længere periode, nogle har brug for at kunne skrue op og ned for støttens intensitet, nogle har brug for en fast ramme med faste, kontinuerlige aftaler, mens andre i det store hele klarer sig selv og blot har brug for at vide, at der er en livline et telefonopkald væk, når det brænder på.

En stor del af støtten tilbydes i regi af offentlige indsatser, men også civilsamfundsorganisationerne yder støtte og følgeskab til borgerne. Som anbefalingerne viser, kan der med fordel tænkes mere i at inddrage private og frivillige i støtten, fordi private og frivillige støttepersoner kan noget andet, end kommunale støttepersoner. Det kræver dog en stor opmærksomhed på, hvornår der er tale om socialfaglige opgaver, som kræver en professionel indsats, og hvornår opgaven kan løses af frivillige. I samme forbindelse vil det også være relevant at se på, hvordan borgernes egne oplevede erfaringer kan bruges som ressource, fx ved i højere grad at benytte peerstøtter.

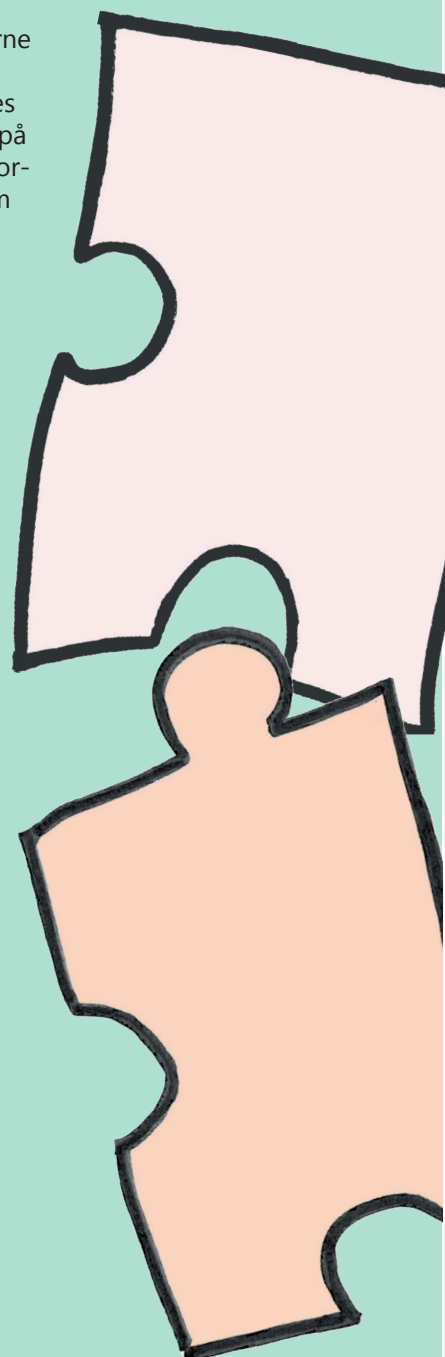
Borgerne skal i høj grad involveres i at finde det rette niveau for støtten. Indsatserne skal være let tilgængelige, og der bør være tilstrækkelig fleksibilitet til at imødekomme ændringer i borgernes behov. Timingen er ofte afgørende, fordi borgernes ønsker og behov kan ændre sig på kort tid. Derfor må systemerne være indstillet på at handle hurtigt, når borgernes motivation for forandring er til stede. Det øger borgernes motivation og tillid til systemet, og netop tilliden mellem borger og system til, at begge parter kan bidrage til en fælles løsning, er afgørende for succes.

Beskæftigelsesindsatser målrettet sårbare og udsatte borgere

Det tredje ben i Housing First indsatsen er beskæftigelse. Der er brug for beskæftigelsesrettede indsatser, der matcher udsatte borgeres behov og tiltro til, at alle kan bidrage under de rette rammer og med den rette indsats og støtte. Derved får borgerne en økonomisk gevinst og oplever at være en del af et arbejdsfællesskab. Borgeren kommer tættere på arbejdsmarkedet, og den beskæftigelsesrettede indsats bidrager til struktur og indhold i hverdagen og til at opretholde et forsørgelsesgrundlag, der gør det muligt for borgeren at betale huslejen.

Lige som når det gælder bolig og støtte, findes der allerede i dag en lang række beskæftigelsesrettede indsatser. Beskæftigelsesforvaltningens indsatser tager udgangspunkt i virksomhedsstrategien, som går på at bringe borgeren hurtigst muligt i job eller uddannelse. Virksomhedsstrategien bygger på erfaringer om, at borgerens jobmål samt udvikling af motivation og arbejdsidentitet bedst sker, når borgeren løser relevante arbejdsopgaver på en ordinær arbejdsplads og er en del af et kollegialt fællesskab. Tanken er, at borgeren bliver parat til job på arbejdsmarkedet.

Trods komplekse udfordringer er det vigtigt, sammen med borgeren, at fastholde det beskæftigelsesrettede fokus. Det virksomhedsrettede arbejde med borgeren skal derfor tage udgangspunkt i borgerens kompetencer og ønsker for beskæftigelse. Det kan ske ved etablering af en virksomhedspraktik med tæt opfølgning, hvor borgeren, via praktikken, opnår tiltro til egne evner. Ved etableringen af praktik er det derfor vigtigt, at der fra start er opmærksomhed på muligheden for jobåbning ved afslutningen af praktikken. Samarbejdet med virksomhederne i Aarhus spiller derfor en central rolle i arbejdet med at få udsatte borgere i job.

Udover komplekse udfordringer kan der være nogle lavpraktiske barrierer for at få de mest udsatte borgere i beskæftigelse, fx transportudgifter til og fra en arbejdsplads eller et uddannelsessted, eller uforudsigelige overnatningssteder.

Fokussporenes anbefalinger til beskæftigelsesindsatser tager afsæt i at give hjemløse og meget udsatte borgere bedre mulighed for at føle sig som en del af et arbejdsfællesskab. Ofte vil der være behov for en håndholdt indsats, som udgår fra det sted, hvor borgerne opholder sig. Endvidere vil et tæt samarbejde med lokale virksomheder og sociale indsatser være afgørende for at få de mest udsatte borgere i beskæftigelse. Det kan blandt andet ske ved at etablere småjobs, hvor borgerne løser opgaver, der matcher deres funktionsniveau og giver dem succesoplevelser.

Derudover peger flere anbefalinger og bidrag på vigtigheden af at integrere den sociale og den beskæftigelsesrettede indsats i én samlet indsats, som sikrer, at alle trækker i samme retning og arbejder med det fælles mål om at støtte borgeren i at fastholde bolig og beskæftigelse. Det kræver koordination, timing og tillid mellem parterne.

Optimering af overgange og samarbejdet

Aarhus er en stor by med en stor og kompleks kommunal sektor, en stor regional sektor og en lang række civilsamfundsorganisationer. Alle har tilbud, som henvender sig til en lang række større eller mindre delmålgrupper på det sociale område. Fælles er dog, at måden, vi har valgt at indrette os på, har betydning for indsatsen.

Både kommunale og civilsamfundstilbud dækker over såvel højt specialiserede indsatser som let tilgængelige tilbud, som dækker basale behov. Det sikrer en differentieret tilbudsvifte med højt fagligt niveau, som afspejler borgernes komplekse problemer. Den komplekse organisering i Aarhus Kommune og de mange civilsamfundstilbud gør det dog svært at bevare overblikket og finde lige netop det tilbud, der er mest relevant og bedst matcher den enkelte borgers behov. Samtidig oplever både borgere og medarbejdere, at lovgivning, systemer og ressourcer af og til skaber barrierer for en smidig, hurtig og samtidig indsats.

Den høje grad af specialisering kombineret med kompleksiteten af borgernes problemer stiller store krav til det tværfaglige samarbejde og til vidensdeling på tværs. Derfor handler mange af fokussporenes anbefalinger netop om tættere samarbejde og øget vidensdeling, både på tværs af kommunale indsatser og tilbud og mellem kommunale, regionale og civilsamfundstilbud.

Anbefalingerne handler både om konkrete tiltag, fx læseadgang til hinandens journaler på tværs af organisatoriske skel, og om former for og indhold i det tværfaglige samarbejde, fx bedre øje for inddragelse af relevante samarbejdspartnere i alle sager.

Flere anbefalinger handler om, at borgeren skal have én kontaktperson/tovholder, som skal sikre sammenhæng og kontinuitet i alle indsatser omkring borgeren. Borgeren forholder sig ikke nødvendigvis til kompleksiteten i sine problemer og står ofte uforstående overfor hjælpesystemets høje grad af specialisering med målgruppeopdelinger, mange indgange og forskellige arbejds- og sagsgange. En gennemgående kontaktperson vil kunne hjælpe borgeren med at få overblik over og navigere i systemer og krav. Samtidigt medvirker kontaktpersonen til at bygge bro til de nødvendige tilbud i kommunalt, regionalt og private regi.

Hvis det tværfaglige samarbejde skal lykkes, skal der arbejdes efter tydelige fælles mål. Det gælder både på borgerniveau og på overordnet strategisk niveau. Et sådant samarbejde kræver ledelsesopbakning fra både den politiske ledelse, fra forvaltningernes ledelser og fra ledere i de enkelte tilbud i både kommunalt, regionalt og civilsamfundsregi. Det kræver også blik for og prioritering af ressourcer til vidensdeling og samarbejde på tværs, både på kort og langt sigt.

Borgerne er vigtige medspillere i det tværfaglige samarbejde, og indsatserne bør tage udgangspunkt i borgernes ønsker og behov. Samtidig hænger indsatsens succes sammen med de professionelles tro på borgernes muligheder for at lykkes.

Det stærkt tværfaglige samarbejde vil også gøre det nemmere for borgerne at overkomme overgange, både personlige og lovgivningsmæssige samt overgange mellem tilbud og sektorer. Samtidig vil det sikre en højere grad af tilgængelighed, smidighed og fleksibilitet i indsatser, tilbud, sags- og arbejds-gange.

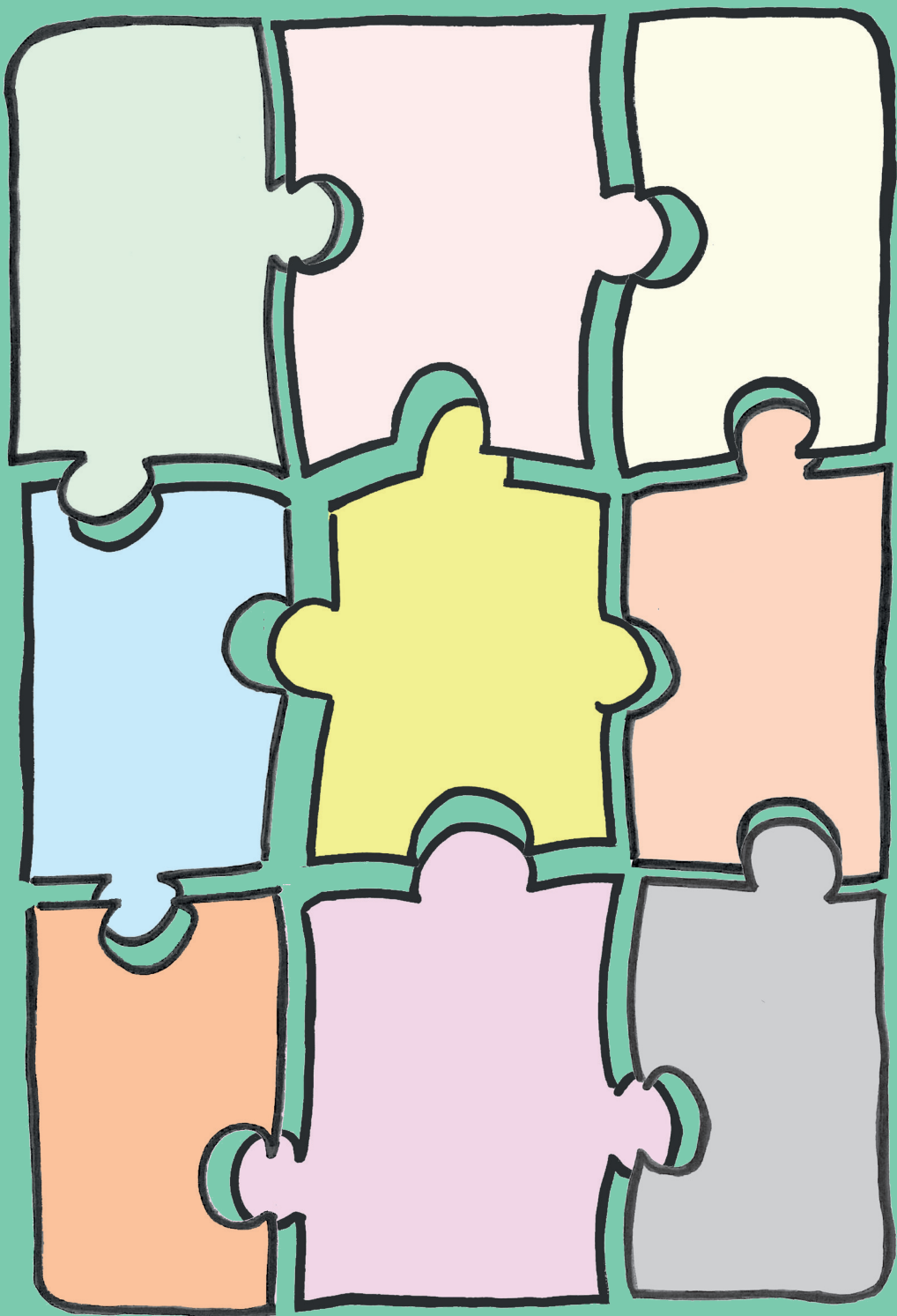
Afrunding

Som nævnt i indledningen forelægges byrådet masterplansrapporten i november 2018. Herefter bliver der taget stilling til det næste skridt. Sideløbende arbejdes der videre med en digital udgave af kortlægningen, og med de mange forslag og idéer, der løbende kommer fra aktører på området.

Arbejdet med masterplanen kan ikke stå alene, men hænger blandt andet sammen med arbejdet med bedre overgange og tænkes ind i den kommende anlægsplan, ligesom masterplanen inddrages i øvrige tiltag på social- og beskæftigelsesområdet.

Bilag 4/10

Dokument Titel:	Bilag 3- Anbefalinger fra de 10 spor
Dagsordens titel:	Drøftelse af masterplanen på hjemløseområdet
Dagsordenspunkt nr	2.1

DE TRE VÆSENTLIGSTE ANBEFALINGER FRA HVERT AF DE 10 SPOR

KORTLÆGNING OG
MASTERPLAN PÅ HJEMLØSEOMRÅDET

FOKUSSPOR 1 Boliger

Målet er at finde gode boligløsninger til de borgere, der mangler et hjem.

Gruppen tager udgangspunkt i arbejdet med Housing First:

- 1) En hurtig permanent boligløsning,
- 2) Fleksibel Støtte i boligen
- 3) Håndholdt beskæftigelse.

Fokussporets anbefalinger

- At få boligorganisationerne til at udpege 50 - 60 øremærkede boliger (almene boliger/ungdomsboliger) pr. år, der dedikeres til socialt udsatte/hjemløse borgere. Kommune og boligforeninger/boligsociale medarbejdere samarbejder med henblik på at give en hånd med "når det handler om at hjælpe med at skabe et hjem" samt at bevare boligen – den udvidede hjemmel, vi har fået i fri kommunenetværket, til at anvende udslusningsboliger mere bredt anvendes her.
- At etablere et Skrænten 2 til unge (8-10 stk.), at sørge for en grund til husene (8 stk.) fra Projekt Udenfor og få Ungeindsatsen til at adoptere en bygning med 12 boliger i som en samskabelsesproces. Samt at give støtte til de unge, så længe de bor i bygningen.
- At etablere eller få Tre Ege til at drive et tilbud til ældre hjemløse – opsamling fra fyraftensmøderne i efteråret 2016 – eventuelt i samdrift med lokalcentret i området.
- At nytænke visitation, bostøtte/mentor, økonomihjælp samt at få skabt et flyvende viceværtskorps af frivillige.

FOKUSSPOR 2 Psykiatri og hjemløshed

Undersøgelser peger på psykiatri som en væsentlig faktor i forhold til hjemløshed. Ifølge særkørsler fra VI-VEs hjemløsetælling fra 2017 peger 45% af de hjemløse i Aarhus på psykisk sygdom som årsag til hjemløshed. Samtidig angiver kun 27% at modtage psykiatrisk behandling. I alt angiver 58% af de hjemløse i Aarhus at have psykiske udfordringer¹.

Fokussporets anbefalinger

- **Team tilgængelig helhedsorienteret indsats.** Et fast team be mandet af kommunale medarbejdere tilbyder indsats til de mest udsatte psykisksyge hjemløse og de, der er i stor risiko for at blive hjemløse. Teamet skal være tilgængeligt hvor det ønskes og der skal være fleksibilitet og kalenderfrihed til at være udgående, opsøgende og vedholdende for at fastholde og opnå kontrakt.
- **Tilgængelig psykiatrisk behandling og udredning.** Der findes en borgergruppe der har svært ved at profitere af eksisterende tilbud. Det anslås, at 60-70% af de svært psykisksyge mangler fuld sygdomsindsigt. Der skal være plads til disse borgere på de psykiatriske afdelinger. Samtidig skal regionen tilbyde opsøgende psykiatrisk behandling.
- **Akutte pauseboliger.** Tiltænkt borgere, der har brug for at kunne blive tilbudt kortere eller længere ophold i en akut bolig. Opholdet skal kunne tilbydes på gaden.

FOKUSSPOR 3

Bostøtte og fastholdelse i boligen

I Aarhus arbejdes der med Housing First på tre ben: bolig, beskæftigelse og støtte i boligen. Samspillet mellem disse tre udgør kerneelementerne i arbejdet med at forebygge og nedbringe antallet af hjemløse i Aarhus.

Erfaringerne fra hjemløseplanen 2009 – 2013 viste, at fleksibel og individuel tilpasset støtte i boligen har god effekt i forhold til at fastholde boligen. Støtte i boligen er derfor et vigtigt element både i forhold til at afhjælpe og til at forebygge (fornyet) hjemløshed. Intensiv social støtte kan være med til at lette overgangen fra hjemløshed til livet i egen bolig, og støtten kan på både kort og længere sigt være med til at forebygge, at borgeren mister boligen og ryger ud i hjemløshed (igen).

Fokussporets anbefalinger

- Til borgere, der er på vej i egen bolig: Et tværfagligt team, der rummer socialfaglige indsatser, beskæftigelsesindsatser, sundhedsmæssige indsatser og som kan arbejde fleksibelt og hurtigt. Der er en medarbejder, der følger borgeren rundt og sikrer en håndholdt og helhedsorienteret indsats. Teamet fokuserer på Home First – Job First, dvs. det at få skabt et hjem og en hver dag, der er tryk og som borgeren kan magte – her er beskæftigelse en meget vigtig faktor: en forpligtende og meningsfuld hverdag, der skabes med udgangspunkt i borgerens ønsker og forudsætninger. Teamet arbejder med Åben Dialog som gennemgående redskab for at sikre borgerens personlige recovery proces.
- Flere plejepladser til borgere med misbrug, som har behov for plejeindsatser.

FOKUSSPOR 4

Forsorgsområdet

På baggrund af data (kendte belastningsgrader) skal gruppen komme med anbefalinger til:

- At forebygge at borgeren med egen bolig tager ophold på forsorgstilbud
- En mere sammenhængende indsats, når borgeren er indskrevet på et forsorgstilbud
- At sikre en god overgang fra forsorgstilbuddet til egen bolig (snit flade til fokussporet om bostøtte og fastholdelse i boligen).

Fokussporets anbefalinger

- **Forebygge at borgeren med egen bolig tager ophold på forsorgstilbud.** Når borgere, som har egen bolig, henvender sig til et forsorgstilbud, arbejdes der på hurtigst muligt at få borgeren tilbage i egen bolig. Relevante instanser inddrages, og tydelig ansvarsplacering afklares hurtigst muligt.
- **Mere sammenhængende indsats, når borgeren er indskrevet på et forsorgstilbud.** Tættere og aftalt formaliseret samarbejde mellem indsatserne omkring borgeren. Kortlægning af hvem der er konkrete og relevant samarbejdspartner, samt etablering af formaliseret samarbejdsstrukturer med primære og sekundære indsatser.
- **Sikre en god overgang fra forsorgstilbuddet til egen bolig.** Hjælp til at indtage og flytte ind i egen bolig – at få skabt et hjem. Fokus på overgange og brug af netværksmøder. Beskæftigelse som en del af den tidlige indsats rettet mod at hjælpe borgeren ud af hjemløshed, således at kontakten og evt. beskæftigelsen er etableret ved udflytning til egen bolig.

FOKUSSPOR 5 Handleplan

Handleplanen skal binde borgerens indsatser sammen og fungere som et redskab for den samlede indsats. Fokus for gruppens arbejde er samarbejdet med borgeren og koordinering og samarbejde om borgeren på tværs af forvaltninger, sektorer og private organisationer med udgangspunkt i, hvad der er meningsfuldt for borgeren.

Fokussporets anbefalinger

- 1) Større fokus på koordinering på tværs af delhandleplaner
 - a. Opdateret liste over konkrete kontaktpersoner og nøglepersoner i hver organisation.
 - b. Generel løbende kontakt og vidensdeling. Gennem møder med fast mødekadence. Fx er der gode erfaringer med, at medarbejdere i CfM har fået et større kendskab til Beskæftigelsesforvaltningen, og hvilke personer, man kan kontakte ved at deltage i rehabiliteringsteamet. Derudover praktikker hos hinanden, således man får en større forståelse for hinandens virke, samt få sat ansigt på.
 - c. Den enkelte aktør skal mere have større fokus på den brede indsats tidligt end udelukkende at fokusere på den enkelte isolerede indsats. Koordinator og tag kontakt tidligt.
- 2) **En primær tovholder.** Selvom der er en primær tovholder, skal alle relevante aktører forpligtes og bære det fælles ansvar. Borgeren vælger den primære tovholder.
- 3) **Mere fleksibilitet i handleplanerne og indsatsen.** Man skal have mere øje på hinanden i hverdagen, inddrage hinanden i den fælles kommunale opgave med respekt for hinandens felter. Alle aktører skal inddrages, når det er relevant.

FOKUSSPOR 6 Rusmiddelproblematikker og hjemløshed

Flere undersøgelser peger på, at brug af rusmidler udgør en risiko for at blive hjemløs og en barriere for at komme ud af hjemløshed. Derfor er grund til at se på, hvordan tilbuddene om rusmiddelbehandling sættes sammen. Fokus for gruppens arbejde er at se på målgruppens muligheder og barrierer for at opsøge, deltage i og gennemføre rusmiddelbehandling.

- Hvordan fungerer opsporingen af rusmiddelproblematikker hos målgruppen?
- Vejen fra opsporing til behandling – hvem og hvor mange kommer i behandling og hvorfor/hvorfor ikke?
- Hvad er effekten af behandlingen hos målgruppen?

Fokussporets anbefalinger

- Bedre koordinering og organisering af den samlede indsats for hjemløse med rusmiddelproblemer.
 - o Mere fokus på forandringssamtaler ude blandt målgruppen.
 - o Oprette tovholderfunktioner, så vi undgår "slip" mellem tilbud.
 - o Myndighed skal være mere synlig og opsøgende.
- Mere differentieret rusmiddelbehandlingsindsats tilpasset hjemløse.
 - o Der skal være et bredt spektrum i rusmiddelbehandlingen, og ingen af behandlingstilbuddene kan stå alene.
- Kompetenceløft af frontmedarbejdere i forhold til at kunne håndtere rusmiddelproblemer hos hjemløse, der hvor frontmedarbejderne møder dem.
 - o Det vil sige identificere, arbejde med forandringsparathed og etablere koordineret og relevant samarbejde med Rusmiddelbehandlingen.

FOKUSSPOR 7 Økonomi

Gruppens opgave er at tænke ud af boksen og undersøge:

- Hvordan der kan arbejdes med økonomiske investeringsmodeller lokalt på hjemløseområdet.
- Hvordan SØM kan anvendes ift. at afdække nye muligheder og potentialer set i lyset af, at SATS puljemidler på hjemløseområdet for 2018-21 udmøntes med udgangspunkt i SØM.
- Pege på områder i organisationen, det giver mening at arbejde videre med i forbindelse med kommende puljer.
- Pege på mulige barrierer
- Hvad er effekten af behandlingen hos målgruppen?

Fokusspor 7 har udarbejdet to økonomiske beregninger:

- Borgere på herberger – økonomiske konsekvenser af indsatsen beregnet med SØM
- Sofasurfere på vej til egen bolig - økonomiske konsekvenser af indsatsen beregnet med SØM

Erfaringerne fra disse to beregninger vil indgå det samlede videre arbejde og danne udgangspunkt for andre økonomiske beregninger.

FOKUSSPOR 8 Forebyggelse og overgang barn-voksen

Overgangen fra barn til voksen er for langt de fleste unge en sårbar tid, hvor den unge i frigør sig mere og mere fra forældrene og skaber et liv på egne ben. For sårbare unge kan denne overgang være særlig kritisk, og der kan være behov for professionel hjælp. Hvis den unge er/har været i kontakt med sociale eller beskæftigelsesrettede tilbud i barndommen og ungdommen, skal den unge også forholde sig til skiftet mellem børn- og ungesystemet og voksensystemet – ikke bare når behovet opstår, men når den unge fylder 18 år. Det er med andre ord den unges alder snarere end den unges behov, der afgør, hvornår der skal ske et skifte.

Fokussporets anbefalinger

- **Ungehus**
 - o Et sted for alle unge med råd, vejledning og guide.
- **Tværfagligt samarbejde mellem voksen og børneområdet (rammen)**
 - o En overgangsrejse hvor systemet er tydeligt, og hvor det er klart, hvem der gør hvad hvornår. Der skal være mere sammen smeltning mellem børne og voksenområdet.
 - o Fast koordinator for den unge ved overgangsfasen 16-20 år. Vedkommende skal have styr på alle de ting, som skal ske i overgangsfasen.
- **En ungefase (tilgangen)**
 - o Den unges forberedelse til voksentilværelsen og arbejde mod selvhjulpenhed. Det handler om tilgangen.

FOKUSSPOR 9

De unge og kommunen

Gruppens opgave er, med fokus på de problematikker, der findes i forhold til unge udsatte hjemløse og deres samarbejde med kommunen, at pege på:

- Hvad fungerer udmærket i dag? Gode takter i indsatserne SOC/BEF på tværs ift. den unge for at undgå hjemløshed?
- Hvilke ændringer til umiddelbare forbedringer for at imødegå unges hjemløshed, kan der peges på? Hvad ligger lige til højrebænet? (hvilke bånd for iværksættelse af ændringer kan der være?)
- "Ønskebrønden": Hvordan skal den optimale helhedsindsats skrues sammen, for at undgå unges hjemløshed? På den lange bane. (hvilke bånd for iværksættelse af ændringer kan der være?)

Fokusspor 9 har udarbejdet to økonomiske beregninger

- Styrket samarbejde mellem SOC og BEF
 - Læseadgang til hinandens fagsystemer
 - Flexibilitet i forhold til mødesteder og kommunikationsformer
 - Ved enhver kontakt sikrer medarbejderen, at opgaven enten løses eller modtages af andre i systemet. Åben telefonisk hotline mellem forvaltningsenhederne.
- En "borgerfunktion" som indeholder både bostøtte, mentor og viceværts opgaver. Mulighed for at koble medarbejderen på hurtigt og tidligt i forløbet.
 - Mulighed 1: Funktionerne samlet på en medarbejder
 - Mulighed 2: Arbejdsopgaverne er fordelt på en medarbejder i det kommunale og frivillige til de lavpraktiske gøremål
- Styrket samarbejde med civilsamfundets tilbud.
 - Synliggøre tilbuddene og deres særlige bidrag, for både den unge og medarbejderne eks. via en hjemmeside eller app..

FOKUSSPOR 10

Hjemløshed og beskæftigelse

Blandt de hjemløse er det ifølge den seneste nationale kortlægning kun 5%, der har en lønindkomst, hvilket afspejler, hvor få af de hjemløse borgere i Danmark, der har en tilknytning til arbejdsmarkedet. Gruppen vil tage udgangspunkt i erfaringer fra tre eksisterende projekter med henblik på at bringe hjemløse tættere på arbejdsmarkedet. For de unge hjemløse borgere er uddannelse et væsentligt fokus, men vejen til uddannelse kan også gå via et job, der kan motivere den unge hjemløse borger til at gennemføre uddannelse.

Fokussporets anbefalinger

- **Hjemløse skal hjælpes i gang via småjobs.** Målgruppen for indsatsen er hjemløse borgere der benytter væresteder for hjemløse i Aarhus Kommune, dels de unge sofa sovende og borgere over 30 år, der benytter herberger. Der etableres en jobcafe i tæt tilknytning til et af værestederne/forsorgstilbuddene, som bemannes af en fremskudt virksomhedskonsulent.
- **Tilgangen til samarbejdet i jobindsatsen for hjemløse borgere – styrket og fleksibelt samarbejde på tværs i organisationen.** Der skal tænkes i arbejdsfællesskaber, hvor alle ikke skal lave det samme, men lykkes med det samme. Det skal være tydeligt for den enkelte medarbejder, hvordan han/hun bidrager ind i den fælles opgaveløsning og i arbejdsfællesskabet. Tilgangen er en tænkning af flydende teams omkring den enkelte hjemløse borger – hvor teamet sammensættes af relevante fagpersoner fra kommune og frivillige organisationer ud fra den hjemløse borgers behov og problematikker.
- **Virksomhedskonsulenternes mandat.** Der udpeges et antal virksomhedskonsulenter, som skal have den nødvendige kompetence og myndighed til at agere og bevilge fx virksomhedspraktik, job i løntilskud, mentor m.m., så der sikres smidighed og samtidighed i indsatsen og de flydende teams understøttelse af den hjemløse borgers vej til job.

Bilag 5/10

Dokument Titel:	Bilag 4- Kortlægning - tilbud til hjemløse
Dagsordens titel:	Drøftelse af masterplanen på hjemløseområdet
Dagsordenspunkt nr	2.1

TILBUD TIL HJEMLØSE

Bilag 6/10

Dokument Titel:	Bilag 5- Udfordringer og initiativer ift. Klostertorvet
Dagsordens titel:	Drøftelse af masterplanen på hjemløseområdet
Dagsordenspunkt nr	2.1

11. oktober 2018
Side 1 af 3

Udfordringer og initiativer i forhold til Klostertorvet

Aarhus har en vision om at være en god by for alle.

I den sammenhæng blev Kenneth Balfelt Team i 2016 engageret til at udarbejde en kontekstanalyse i forhold til Klostertorvet.

Kontekstanalysen beskriver fysiske, organisatoriske og sociale handlemuligheder for at forbedre situationen omkring Klostertorvet, hvor der i 2016 var tiltagende udfordringer med, at de udsatte skabte utryghed for såvel andre som for dem selv.

Kontekstanalysens handlemuligheder dannede udgangspunkt for, at byrådet i 2017 traf beslutning om en handlingsplan for Byens Rum. Handlingsplanen for Byens Rum bygger fuldt og helt på Kontekstanalysens bud på handlemuligheder og implementeres i et tværmagistratsligt samarbejde mellem Magistratsafdelingen for Teknik og Miljø (MTM) og Magistratsafdelingen for Sociale forhold og Beskæftigelse (MSB).

Med handlingsplanen for byens rum er der iværksat en lang række initiativer, med det formål, at de udsatte borgere får bedre plads i byens rum, og at der skabes større tryghed.

Initiativerne er iværksat og gennemført i tæt samarbejde med SAND - de hjemløses landsorganisation og i dialog med de udsatte borgere i området samt med Udsatterådet. Med handlingsplanen som afsæt, er der iværksat følgende initiativer:

- Byen for Alle Netværket, som er et forum, der skal medvirke til at skabe konkrete løsninger på konkrete udfordringer i forhold til Klostertorvet og byens rum. I Byen for Alle Netværket indgår pt. Kirkens Korshær, SAND-de hjemløses landsorganisation, Frelsens Hær, Repræsentant fra G4S; Østjyllands Politi, beboerrepræsentant, Cityforeningen, repræsentant for de forretningsdrivende, repræsentanter fra MTM og MSB
- Indsatsen med sociale viceværter på og omkring Klostertorvet er blevet styrket, og der er udleveret kontaktkort med hovednummeret på de sociale viceværter til forretningsdrivende og beboere i området
- Der er flyttet sociale indsatser fra området omkring Klostertorvet. Stofindtagelsesrummet er f.eks. flyttet til Sydhavnen i juni 2018, hvor der også er etableret 10 nye natterbergspladser

SOCIALE FORHOLD OG BESKÆFTIGELSE

Socialforvaltningen
Aarhus Kommune

Udvikling

Jægergården, Værkmestergade
15 B
8000 Aarhus C

Telefon: 89 40 20 00

E-mail:
social@aarhus.dk
Direkte e-mail:
mdha@aarhus.dk
www.aarhus.dk

Sagsbehandler:
Marianne Damsgaard Hansen

18/052835

- Åbningstiden for Værestedet på Sydhavnen er blevet udvidet således, at borgerne omkring Klostertorvet har fået et alternativ rum for ophold i dag-, weekend- og aften timerne til døgnvarmestuen i Kirkens Korshær og Klostertorvet
- Der er foretaget forskellige byrumstiltag i Klostertorvsområdet i form af f.eks. nyt toilet, fjernelse af cykelparkering mm.
- Der arbejdes med at iværksætte små-jobs for de udsatte Dette har været i regi af Kirkens Korshær. Med ny lovgivning omkring sociale frikort vil små-jobs blive aktuelt i forhold til en større målgruppe af udsatte
- Der er indsat vagter på Klostertorvet til at guide de udsatte og skabe et tryk mere miljø
- Politiet har øget deres tilstedeværelse på Klostertorvet og har senest afprøvet et tiltag med mobil politistation på torvet

11. oktober 2018
Side 2 af 3

Et helt centralt element i handlingsplanen for Byens Rum er etablering af fire nye hellesteder for de udsatte. Et hellested er et opholdssted for udsatte og kan være overdækket og bestå af bord/bænkesæt.

I perioden fra juni 2017 til foråret 2018 blev der afprøvet forskellige modeller for, hvor og hvordan de nye hellesteder kunne opsættes. Der har i den sammenhæng været succes med det midlertidige hellested "Baghaven", som de udsatte har bidraget til at opbygge ved Godsbanen.

I efteråret 2017 blev den nye nålepark ved Sydhavnen indviet. Nåleparken er målrettet injektionsmisbrugere. Efter en forsøgsperiode med Nåleparken, har brugerne af stedet efterspurgt ændringer af hellestedet – herunder etablering af lys. Dette arbejder forvaltningen derfor aktuelt med at installere i samarbejde med brugerne.

I juni 2018 traf byrådet beslutning om etablering af yderligere hellesteder. Mere konkret blev det besluttet, at der midlertidigt skal opsættes hellesteder ved Ny Banegårdsgade og Vester Allé 15. Hellestederne skal oprettes indtil der på sigt kan etableres mere permanente hellesteder i området omkring Rådhusparken og Godsbanen. Hellestederne er begge under etablering, og i forhold til Ny Banegårdsgade arbejdes der pt. på en lang række initiativer for at få de udsatte til også reelt at benytte stedet.

Aktuel situation på og omkring Klostertorvet

På trods af de mange initiativer, der er sat i gang, er der fortsat mange udfordringer i området omkring Klostertorvet.

Der er ofte en stor koncentration af udsatte borgere på bænken ved torvet (overfor indgangen til Frelsens Hær). Flere af borgerne er ofte påvirket og skaber uro samt utryghed. Dette påvirker dels de udsatte selv – men også de andre borgere, der færdes i området.

11. oktober 2018
Side 3 af 3

Tilsvarende er der blandt naboer og fra nabogader til Kirkens Korshær meldinger om gener, der følger af, at der i området ofte er en stor koncentration af udsatte.

Forvaltningen vurderer dog, at der med handlingsplanen og masterplanen er skabt en ramme for, at Klostertorvet og byrummet omkring over tid bliver mere trygt. Der er således fortsat vedvarende opmærksomhed på udfordringer. Nye tiltag implementeres fortsat, ligesom forvaltningen afventer de mere langsigtede virkninger af allerede iværksatte initiativer. Forvaltningen har erfaring for, at forandringer tager tid – herunder at det tager tid for de udsatte at etablere nye mønstre for ophold i byens rum.

Medio november vil Rådmanden for Magistratsafdelingen for Sociale Forhold og Beskæftigelse afholde et møde med bl.a. Byen for Alle Netværket og andre berørte borgere til en drøftelse af situationen omkring Klostertorvet. Her vil rådmanden orientere om de igangværende initiativer og drøfte de næste skridt for udvikling af byens rum.

Endvidere vil rådmanden for Sociale Forhold og Beskæftigelse sammen med rådmanden for Teknik og Miljø indlede drøftelse med Kirkens Korshær om andre løsninger i forhold til Kirkens Korshærs aktiviteter i Nørre Allé.

Bilag 7/10

Dokument Titel:	Bilag 6- Initiativer og indsatser
Dagsordens titel:	Drøftelse af masterplanen på hjemløseområdet
Dagsordenspunkt nr	2.1

Initiativer og indsatser

- bilag til byrådsindstilling ang. Masterplan på hjemløseområdet

5. oktober 2018

Side 1 af 3

Forligspartierne besluttede i forbindelse med budgetforliget 2019 at afsætte 2 mio. kr. årligt fra og med 2019 til effektive indsatser for at hjælpe borgere ud af hjemløshed ved at skaffe og fastholde flere i egen bolig samt forebygge hjemløshed. Midlerne er ikke tilstrækkelige til at tilgodese de behov, som arbejdet med kortlægningen og masterplanen skitserer, jf. nedenstående oversigt, punkt A-D.

SOCIALE FORHOLD OG BESKÆFTIGELSE

Socialforvaltningen
Aarhus Kommune

De unge

Med udgangspunkt i nedenstående hovedområder fra masterplanen foreslås, at der reserveres 2 mio. kr. i 2019 til særlige bolig- støtte og beskæftigelsesrettede løsninger til de unge. Midlerne udmøntes i et samarbejde med SAND-de hjemløses landsorganisation, de unge og andre relevante samarbejdspartnere. Der lægges vægt på involvering af de unge.

Antallet af unge hjemløse er stigende og der er behov for at tænke anderledes og prøve nye former for initiativer af. Det sker med udgangspunkt i erfaringerne fra såvel Håbets Allé som Skrænten. De unge skal medvirke i planlægning såvel som i implementering. Fokus på anvendelse af midlerne skal være social mobilitet med særligt fokus på forebyggelse af hjemløshed og på uddannelse og beskæftigelse.

Udvikling

Jægergården, Værkmestergade
15 B
8000 Aarhus C

Telefon: 89 40 20 00

E-mail:
social@aarhus.dk
Direkte e-mail:
mdha@aarhus.dk
www.aarhus.dk

Sagsbehandler:
Marianne Damsgaard Hansen

De ældre

Der skal derudover arbejdes videre med at undersøge løsninger for de ældre udsatte borgere med plejebenhov. Målgruppen er de ældre udsatte borgere, der efter mange års misbrug har et plejebenhov, og som er længerevarende hjemløse. Målgruppen omfatter også funktionelt hjemløse med plejebenhov. Det skal ske i samarbejde med SAND-de hjemløses landsorganisation og Udsatterådet og med Magistratsafdelingen for Sundhed og Omsorg. Byrådet vil medio 2019 blive fremlagt en model for et sådant tilbud.

18/052834-1

Rusmiddelbehandling

Anbefalingerne fra arbejdet med masterplanen peger bl.a. på en mere differentieret rusmiddelbehandlingsindsats tilpasset hjemløse. Derfor arbejdes der videre med at tilrettelægge en opsøgende rusmiddelbehandlingsindsats. Til dette arbejde indgår de midler, 0,55 mio. kr., der blev afsat til området i forbindelse med budgetforliget.

Klostertorvet

Ydermere skal der arbejdes videre med løsninger ift. byens rum. I denne forbindelse tager rådmanden for Sociale Forhold og

Beskæftigelse og rådmanden for Teknik og Miljø initiativ til en drøftelse med Kirkens Korshær om andre løsninger i forhold til aktiviteter i Nørre Allé.

5. oktober 2018
Side 2 af 3

Håbets Allé

Endvidere gentænkes aktiviteter og rammer omkring Håbets Allé. De positive erfaringer med brugerinvolvering og -styring af aktiviteter trækkes frem som inspiration til samarbejde med målgruppen om lignende aktiviteter.

INDSATSER	MÅLGRUPPE	FOREBYGGENDE/AFHJÆLP ENDE	EFFEKT FOR BORGEREN
A) Bedre overgange fra barn til voksen	Udsatte unge 14-23-årige	Forebygger at udsatte unge bliver hjemløse efter det 18. år. Sikrer at unge lærer at bo. Fastholder børn og unge i skole og uddannelsesforløb Sikrer at unge, der siger nej tak til hjælp ved overgangen til det 18. år f.eks. efter anbringelse udenfor hjemmet eller efter en foranstaltning, fortsat har en livline til hjælpesystemerne	En god start på voksenlivet og undgå yderligere marginalisering. Den unge kommer i gang med job/uddannelse og bliver i stand til at fastholde egen bolig og mindsker risiko for misbrug og deraf social deroute
B) Særlige boligløsninger for unge	Unge hjemløse 18-24-årige	Afhjælper hjemløshed blandt sofasurfere og forebygger langvarig hjemløshed i voksenårene	Unge får mulighed for en "skæv" individuelt tilpasset bolig med støtte til at etablere et hjem
C) Håndholdt indsats på tværs i MSB med fokus på bolig, støtte og job/uddannelse	Hjemløse over 25 år med lange og/eller gentagne ophold på forsorgshjem samt funktionelt hjemløse, der har bolig, de har svært ved at opholde sig i	Afhjælper hjemløshed og forebygger tilbagefald til hjemløshed og gentagne ophold på forsorgshjem og varmestuer	Borgeren får bedre og individuelt tilpasset støtte til etablering og fastholdelse af et hjem. Borgeren oplever boligen som et hjem og en ramme om en hverdag med job/uddannelse Borgeren fastholdes i behandlingsforløb f.eks. psykiatrisk behandling og rusmiddelbehandling
D) Styrke indsatsen for at få hjemløse borgere i egen bolig gennem opsøgende og håndholdt indsats	Alle hjemløse	Afhjælper hjemløshed	Borgeren bliver meldt ind i boligforening og kommer på den sociale boligliste. En håndholdt indsats sikrer, at borgeren forstår og handler på konkret boligtilbud og kommer et skridt nærmere egen bolig og beskæftigelse
E) Særlige boligløsninger til ældre udsatte borgere	Hjemløse borgere i målgruppen for plejehjem, som afvises pga. adfærd, misbrug og/eller psykiatri	Afhjælper hjemløshed og forebygger på sigt hjemløshed og ophold på forsorgstilbud og natpladser	Udsatte borgere får den nødvendige pleje og omsorg på linje med andre ældre borgere med plejebehov

5. oktober 2018
Side 1 af 1

Bilag 8/10

Dokument Titel:	Bilag 7- Høringssvar med bemærkninger
Dagsordens titel:	Drøftelse af masterplanen på hjemløseområdet
Dagsordenspunkt nr	2.1

Opsummering af hørings svar og kommenteringer i forhold til Masterplan på Hjemløseområdet

Masterplanen på hjemløseområdet, herunder nærværende byrådsindstilling samt bilag har været i høring i Aarhus Kommunes Magistratsafdelinger, Kirkens Korshær, Udsatterådet samt SAND – De hjemløses landsorganisation.

Følgende har afgivet hørings svar:

- Borgmesterens afdeling
- Magistratsafdelingen for Børn og Unge
- Udsatterådet
- Magistratsafdelingen for Sundhed og Omsorg
- Kirkens Korshær
- Magistratsafdelingen for Teknik og Miljø
- Magistratsafdelingen for Kultur og Borgerservice

Der er ikke modtaget hørings svar fra SAND. Organisationen er dog en del af styregruppen bag masterplanen og har således været involveret gennem hele processen. Udover høring har der været afholdt to dialogmøder på henholdsvis Gøgler skolen og Værestedet. Her har borgere haft mulighed for at komme med bemærkninger til masterplanen samt byrådsindstillingen med bilag.

I hørings svarene samt på dialogmøderne er masterplanen blevet positivt modtaget, og der er enighed blandt høringsparterne om, at det er vigtigt med en helhedsorienteret indsats på tværs af de involverede parter om de problematikker, der er knyttet til borgere i hjemløshed. Den brede tilslutning til arbejdet understøtter arbejdet med Housing First på tre ben med bolig, støtte og beskæftigelse og målene om at nedbringe antallet af hjemløse.

Derudover sættes der i hørings svarene fokus på en række væsentlige forhold såsom: forebyggelse, beskæftigelse, ensomhed, sundhed, plejekrævende ældre udsatte, mangel på små og billige boliger, byens rum og en opmærksomhed på at de udsatte, ikke skal skubbes rundt i byen.

Sociale Forhold og Beskæftigelse vil gerne kvittere for de gennemarbejdede og konstruktive bidrag, som er indkommet. Hørings svarene samt de øvrige indkomne bemærkninger vil alle indgå i det videre arbejde med masterplanen på hjemløseområdet og i ambitionen om at forebygge og afhjælpe hjemløshed i Aarhus Kommune.

Hørings svarene i deres helhed kan findes i byrådsindstillingens bilag 7.

Nr.	Høringspart	Overordnede punkter i høringssvar – høringssvarene vedlægges som bilag i deres fulde ordlyd (bilag 7)	Kommentarer til høringssvar fra Sociale Forhold og Beskæftigelse
1.	Borgmesterens Afdeling	Ingen bemærkninger	
2.	Børn og Unge	Børn og Unges høringssvar fokuserer på: At en tidlig, sammenhængende og helhedsorienteret forebyggende indsats er vigtig og ser masterplanen som et væsentligt bidrag til at styrke samarbejdet i et forebyggende perspektiv på tværs af magistratsafdelinger.	Sociale Forhold og Beskæftigelse er positive over for Børn og Unges bidrag til masterplansarbejdet med fokus på forebyggelse og tidlig indsats, og ser det som et fortsat vigtigt samarbejdsfelt at have fælles opmærksomhed på de børn og unge, som er i særlig risiko for hjemløshed i voksenårene.
3.	Udsatterådet	Udsatterådets høringssvar fokuserer på: - At forudsætningen for, at Housing First virker, er en helhedsorienteret indsats med støtte gennem en håndholdt indsats, og at der sikres en vej hen imod beskæftigelse. - At der tages initiativ til nye boligløsninger gennem samarbejde med civilsamfundsorganisationer, developere og investorer. - At der etableres <i>én enhed</i> for målgruppen – bestående af kommunale forvaltninger på tværs og i tæt samarbejde med relevante civilsamfundsorganisationer. - At det er uklart, hvordan man vil sikre overgangen fra barn til voksen. - At der mangler en konkretisering af, hvordan beskæftigelsesindsatsen tilrettelægges for gruppen af unge hjemløse. - At der bør være en tydeliggørelse af, hvordan masterplanen vil	Sociale Forhold og Beskæftigelse sætter pris på Udsatterådets bidrag til masterplansarbejdet og vil bringe dette med videre i processen. Udsatterådets fokus på små billige boliger til målgruppen er også et fokusområde i høringssvaret fra Teknik og Miljø, og Sociale Forhold og Beskæftigelse ser anskaffelse af egnede boliger til målgruppen som et uundgåeligt element i forhold til at nedbringe hjemløshed. Der foregår for øjeblikket et organisationseftersyn i Sociale Forhold og Beskæftigelse. Udsatterådets forslag om én enhed for målgruppen kan bringes op i den forbindelse. Sociale Forhold og Beskæftigelse har stort fokus på overgangen fra barn til voksen og inddragelse af alle nødvendige samarbejdsparter i den forbindelse. Tilrettelæggelse af en fleksibel beskæftigelsesrettet indsats tilpasset målgruppen er central i arbejdet med Housing First på tre ben. Sociale Forhold og Beskæftigelse anerkender, at de mange hjemløse med psykiske problemstillinger er en væsentlig problemstilling, der skal arbejdes med. Der er pt. tilknyttet en psykiater på Forsorgshjemmet Østervang og Aarhus

		håndtere kombinationen af hjemløshed og psykisk sygdom. • At der bør udvikles nye løsninger for de hjemløse i Aarhus med dobbeltdiagnoser. • At der til unge under 30 år med en dobbeltdiagnose (psykiatri og misbrug) skal findes fleksible ordninger omkring betaling af medicin således, at alle unge under 30 år sikres gratis udlevering af den nødvendige medicin. • At der er behov for at afprøve forskellige modeller ift. at løse hjemløses privat-gældsproblem	Rusmiddelcenter. Muligheder ift. ordninger mht. betaling af ordineret medicin til unge under 30 kræver nærmere undersøgelser, da dette ligger udenfor kommunens felt. Gældsproblematikken vil blive bragt videre.
4.	Sundhed og Omsorg	Sundhed og Omsorgs høringssvar fokuserer på: • At beskæftigelsessporet i Housing First bør rumme en bred definition af beskæftigelse, bl.a. frivillighed som middel til ordinær beskæftigelse. • At forebyggelse af ensomhed indarbejdes i 'Housing First' tilgangen • At sociale relationer er medvirkende til at øge den mentale sundhed, og at gratis tilbud bidrager til Aarhus-målet om, at Aarhus skal være "en by med fællesskab og medborgerskab" • At der samarbejdes omkring hjemløse borgere med plejebehov i et samarbejde med Sociale Forhold og Beskæftigelse, SAND og Udsatterådet i forhold til udarbejdelsen af en model for samarbejde omkring bolig- og støtteordninger for hjemløse og udsatte borgere med plejebehov • At der mangler fokus på, hvordan masterplanen kan bidrage til Aarhus-målet "en by, hvor alle er sunde og trives", og bidrage til at	Sociale Forhold og Beskæftigelse er positive over for Sundhed og Omsorgs bidrag til masterplansarbejdet og de særlige vinkler, der bringes på banen. Beskæftigelsesrettede indsatser tilpasset målgruppen vil indgå som forslag i det videre arbejde også set i relation til den omtalte ensomheds- og sundhedsvinkel. Sociale Forhold og Beskæftigelse ser med glæde frem til at samarbejde omkring tilbud til hjemløse og udsatte borgere med plejebehov. Der er opmærksomhed på målet om at mindske ulighed i sundhed og inddrage ulighed i sundhed i arbejdet med at nedbringe hjemløshed. Af særlige indsatser kan nævnes sundhedspersonale som opsøgende- og gadeplansmedarbejdere, og samarbejde med socialsygeplejerskerne og medarbejderne i Social Sundhed.

		mindske den sociale ulighed i sundhed.	
5.	Kirkens Korshær	Høringssvaret fra Kirkens Korshær fokuserer på: • At der med masterplanen lægges op til en mere samlende støtte til de hjemløse og bedre tværfagligt samarbejde omkring og sammen med borgerne • At budgetforligets 2 mio. kr. udmøntes til indsatser til unge hjemløse og at udmøntningen sker i samarbejde med Udsatterådet og SAND • At det er vigtigt at der samtidig tænkes på ekstra støtte til ældre og udsatte borgere med plejebenhov (de kronisk hjemløse) • Kirkens Korshær udtrykker bekymring omkring fokus og formulering i indstillingens 6 punkt om 'dialog om andre løsninger i forhold til aktiviteterne i Nørre Allé • Kirkens Korshær understreger i sit høringssvar, at udsatte og hjemløse altid færdes i centrum af større byer og at det stigende antal hjemløse ikke er skabt af, og holdes ved lige af, tilbuddene til hjemløse.	Sociale Forhold og Beskæftigelse anerkender Kirkens Korshærs støtte, engagement og bidrag til masterplansarbejdet. Sociale Forhold og Beskæftigelse ser frem til det videre samarbejde om tilbud til såvel unge og ældre. Sociale Forhold og Beskæftigelse anerkender, at den stigende hjemløshed i Aarhus ikke er skabt af og holdes ved lige af tilbuddene til hjemløse i Nørre Allé.
6.	Teknik og Miljø	Høringssvaret fra Teknik og Miljø fokuserer på: • At indarbejde den boligpolitiske vision i boligpolitikken (vedtaget af Aarhus Byråd i 2016): <i>"Alle aarhusianere har mulighed for at bo i en god bolig i en by med social balance"</i>. Visionen gælder for alle aarhusianere - også udsatte borgere. • At der i den løbende planlægning af almene boliger og kvotetildeling til disse tages hensyn til Aarhus Kommunes behov for boliger til boligsocial anvisning, herunder små, billige boliger. • At en stabil boligsituation er en forudsætning for at kunne arbejde med at stabilisere og forbedre øvrige forhold, fx misbrug, psykiatri	Sociale Forhold og Beskæftigelse sætter pris på Teknik og Miljø's bidrag til masterplansarbejdet. Høringssvaret spiller fint sammen med hovedpunkterne i anbefalingerne i masterplanen og ønsket om at arbejde målrettet med Housing First på tre ben, og vi ser med glæde, at Teknik og Miljø vil bidrage til samarbejdet med Sociale Forhold og Beskæftigelse om at tilvejebringe passende boliger til målgruppen. Sociale Forhold og Beskæftigelse anerkender sammenhængen mellem arbejdet med at nedbringe hjemløshed og udsatte i byens rum, og er tilfredse med det samarbejde, der foregår omkring byens rum, Klostertorvet

		og beskæftigelse, og hvordan <i>Housing First</i> kræver et tæt tværgående samspil for at lykkes. • At Teknik og Miljø er positivt indstillet på at bidrage til arbejdet med Housing First på tre ben og fortsætte det gode samarbejde om at etablere og sikre boliger også til de mest udsatte borgere. • At masterplanen bør sætte større fokus på socialt udsatte, der færdes i byens rum. • At hellesteder til socialt udsatte ikke har vist sit potentiale, og at der bør sættes et øget fokus på hvilken socialfaglig indsats, der skal til for at flytte de udsatte fra eksempelvis Klostertorvet til hellestederne. • At masterplanen bør forholde sig til den fysiske placering af tilbud, f.eks. placeringen af Kirkens Korshær, i forhold til den aktuelle situation i byens rum. • At der er fælles fokus på socialt udsatte borgere i forbindelse med udarbejdelsen af udviklingsplanerne for de større kommunale udviklingsområder, bl.a. gentækning af Håbets Allé på Godsbanerealerne.	og hellestederne. Sociale Forhold og Beskæftigelse ser frem til samarbejdet om udviklingsplaner på området bl.a. ift. Håbets Allé på Godsbanen i de fælles bestræbelser på Aarhus – en god by for alle.
7.	Kultur og Borgerservice	Høringssvar fra Kultur og Borgerservice fokuserer på: • At arbejdet med at undgå hjemløshed er en vigtig indsats på tværs af kommunens magistratsafdelinger, både i et forebyggende perspektiv og ift. konkret indsats til hjemløse borgere. • At det er vigtigt, at der rettes et særligt fokus mod hjemløsheden blandt unge i Aarhus Kommune. • At styrket og tidligt samarbejde mellem kommune, boligsociale medarbejdere og boligtildeling er afgørende for, at indsatsen skal	Sociale Forhold og Beskæftigelse er glade for Kultur og Borgerservices bidrag til masterplansarbejde og det målrettede arbejde for at imødekomme målgruppens behov. Både i forhold til forebyggende og afhjælpende indsatser. Borgerservice 2Go, som er udgående indsats målrettet udsatte borgere, er et godt eksempel på en indsats, der medvirker til at skabe lige vilkår for borgerne. Kultur og Borgerservices opmærksomhed på at integrere alle borgere i stærke og konstruktive fællesskaber bidrager til at styrke borgernes netværk og medvirker til at forebygge social deroute og ensomhed.

		have en effekt. Her henvises bl.a. til Kultur og Borgerservices 2 Go indsatser rettet mod udsatte borgergrupper. En indsats, som er afhængig af det tætte samarbejde med andre afdelinger i kommunen, NGO'er og den bolig sociale indsats m.m. • At konstruktive sociale relationer og fællesskaber er vigtige for alle borgere og kan modvirke ensomhed. • At Folkeregisteret kan konstatere, at der er et stigende antal unge uden fast bopæl eller på ukendt adresse. Det er en bekymrende tendens, da det oftest er en indikator for – eller trinnet før – egentlig hjemløshed. • At Kultur og Borgerservice er i gang med at udarbejde en ny politik for Borgerservice og Biblioteker med fokus på indsatsen mod særligt udsatte grupper som bl.a. hjemløse. • At inddragelse af målgruppen, også i det videre arbejde med at implementere masterplanen, vil blive prioriteret.	Folkeregisterets opmærksomhed på et stigende antal unge uden fast bopæl kalder på tæt samarbejde og vil indgå i det videre arbejde. Sociale Forhold og Beskæftigelse ser frem til dette. Sociale Forhold og Beskæftigelse er opmærksom på den store betydning borgerinddragelse har ift. ejerskab og effekt ift. planlægning og indsatser. Sociale Forhold og Beskæftigelse vil fortsætte det tætte samarbejde på området med borgere, frivillige organisationer, kommunale forvaltninger og andre samarbejdspartnere.
--	--	--	--

Øvrige kommentarer			
8.	16.08.2018	Ungdomskulturhuset	Ungdomskulturhuset i Kultur og Borgerservice har fremsendt et forslag til samarbejde om boliger til unge i forbindelse med Ungdomskulturhuset, når Ungdomskulturhuset flytter til ny adresse. Med et miljø, hvor både unge studerende med ressourcer og unge, der måske lige er flyttet til byen uden at have konkrete planer, samt unge hjemløse uden massive psykiske problemer og misbrug, vil kunne bo ovenpå Ungdomskulturhuset. Målgruppen er unge mellem 15-30 år
9.	12.07.2018	Aarhus Vinterherberg	Det er lykkedes etableret et partnerskab mellem Kirkens Korshær, Blå Kors, Aarhus domprovst og Røde Kors og i samarbejde med Aarhus kommunes Socialforvaltning at etablere et vinterherbergstilbud for hjemløse migranter i Aarhus.
10.	7.11.2018	Projekt Udenfor	Projekt Udenfor roser masterplanen på sin hjemmeside og udtrykker tilfredshed med: At masterplanen favner alle aldersgrupper At der fokuseres på helhedsorienterede individuelt tilrettelagte tilbud

			At relations arbejdet i den samlede indsats vægtes højt med fokus på opsøgende arbejde, håndholdte indsatser og individuelt tilpasset støtte At der er fokus på overgang fra barn til voksen At der er fokus på fleksible boligløsninger – og at der konkret lægges op til at finde en grund til byg Udenfors 6 huse At der er fokus på boligløsninger til ældre med plejebehov
11.		Rådmanden inviterede til dialogmøde d. 19. nov. på Gøgler skolen	Der var 36 deltagere i mødet: naboer og forretningsdrivende i området omkring Klostertorvet, repræsentanter fra Udsatterrådet, repræsentanter fra Byen for alle Netværket, politikere fra Social- og Beskæftigelsesudvalget, chefer og medarbejdere fra Social- og Beskæftigelsesforvaltningen Sociale Forhold og Beskæftigelse takker de mange fremmødte, der deltog i dialogmødet d. 19. november 2018. Deltagerne anerkendte de mange gode tiltag i masterplanen, men pointerede også behovet for opfølgende handlinger. Følgende hovedpunkter blev drøftet på mødet: • Flere borgere i området omkring Klostertorvet oplever utryghed på forskellig vis. En ældre dame fortalte om, hvordan hun havde oplevet sig fanget mellem to udsatte, hvor den ene gemte sig bag hende, mens den anden kom løbende med en skovl. Hvis ikke vagten var kommet imellem, ville hun have fået skovlen i hovedet. Tandlægen fortalte om at miste kunder, der er utrygge ved at komme i klinikken, der ligger lige overfor den runde bænk og ved siden af Frelsens Hærs trappe, hvor udsatte holder til. En pårørende fortalte om, at de ældre i klosteret er bange for at gå ud, og en ung mand, der bor i området, har flere gange følt sig truet foran sin opgang og følger sig generelt utryg ved at færdes i området. • Der er behov for, at der findes løsninger, der kan imødekomme såvel de utrygge borgere som de udsatte borgere. • De borgere, der opholder sig på Klostertorvet, er meget forskellige, og borgerne har forskellige behov for støtte. Flere borgere har komplekse problemstillinger, hvilket kalder på et tættere samarbejde mellem især kommune, region (især psykiatrien) og politi. Der er bl.a. behov for tæt samarbejde mellem psykiatrien i regionen og stofmisbrugsbehandlingen i kommunen. • Det blev tydeligt, at der ingen nemme og hurtige løsninger findes. Det tager tid og kræver et tæt samarbejde på tværs. • Der er behov for en forstærket forebyggende indsats i tæt samarbejde mellem Børn og Unge og Sociale Forhold og Beskæftigelse for at undgå, at unge kommer i risiko for at blive hjemløse eller senere i livet bliver hjemløse. • Der er brug for en tidlig indsats i samarbejde med Børn og Unge, så unge mennesker på kanten af hjemløshed hjælpes i bolig og får den rette støtte til at begå sig i boligen og komme i gang / videre med uddannelse og beskæftigelse. • Overgange, især overgangen fra barn til voksen ved det 18. år, er sårbare og stiller krav om endnu tættere

			samarbejde mellem de involverede aktører. Derfor bør samarbejdet mellem Børn og Unge og Sociale Forhold og Beskæftigelse, og samarbejdet internt i Sociale Forhold og Beskæftigelse mellem Familier, Børn og Unge og Socialpsykiatri og Udsatte Voksne, forstærkes med fokus på at undgå social deroute i de tidlige voksenår. • Det er vigtigt at kunne møde de unge og hjælpe dem, inden de falder helt igennem. • Det blev fremhævet, at der skal være stor opmærksomhed på at hjælpe de unge i området omkring Klostertorvet videre, de skal ikke opholde sig der. •
12.		Rådmanden inviterede til dialogmøde d. 20. nov. på Værestedet	Der var 48 deltagere i mødet: fortrinsvis brugere af sociale tilbud i Aarhus. Derud over repræsentanter fra SAND, Værestedets Venner, Donaid og chefer og medarbejdere fra Social- og Beskæftigelsesforvaltningen. Sociale Forhold og Beskæftigelse takker de mange fremmødte, der deltog i dialogmødet d. 20. november 2018. Der var stor talelyst og mange spændende drøftelser og input til arbejdet med masterplanen og til udsatteområdet helt generelt. Følgende punkter blev drøftet på mødet: • Der er behov for at se særligt på de unge og arbejde forebyggende for at modvirke hjemløshed. De udsatte unge kan dog være svære at nå. Der er brug for, at de unge oplever sig mødt med de problemer, de har. Nogle mangler tryghed og er ikke forberedte på overgangen til voksenlivet, når de fylder 18 år. Der skal sættes tidligt ind og arbejdes tæt sammen på tværs internt mellem forvaltningerne. • Det er særligt vigtigt at arbejde med Housing First og bolig, støtte og beskæftigelse i forhold til de unge, og at skabe tryghed for de unge, så de har mod på at bede om den nødvendige hjælp. • Blandt de mange nye unge, der kommer til byen hvert år, er der nogle der dropper ud af uddannelse. Her er der behov for tæt samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner og kommunen. • Der er behov for forskellige typer af boligløsninger til unge såvel som ældre. Vel at mærke passende boliger, de hjemløse kan betale. • Der er stort behov for at fokusere på særlige boligtilbud til de ældre plejekrævende, fordi udsatte borgere ikke kan se sig selv i et almindeligt plejehjemsmiljø. De har behov for personale, der har erfaring med socialt udsatte borgere. • Det blev påpeget, at netværk er uhyre vigtigt for at lykkes i overgangen fra hjemløs til egen bolig og i etableringen af eget hjem. • Der er brug for at unge kommer i arbejde/fysisk aktivitet på værksteder og lignende, nogle timer dagligt. Der blev bl.a. henvist til Sydhavnspejdere og Hus Forbi. • Der er brug for fleksibel/udvidet og hurtigere bostøtte. Bostøtte via Skype, som er en del af tilbudsviften, blev drøftet. Denne form tilbydes til nogle bostøttemodtagere, som har gavn af den fleksibilitet, den virtuelle bostøtteform giver. Der sættes gang i hurtigere bostøtte ved at tilbyde en ikke-visiteret form for bostøtte som

			forebyggende (SEL§82) • Det blev påpeget, at der er behov for flere tilbud til psykisk syge, så man som ikke-misbrugende hjemløs ikke ender på væresteder, hvor man tilbydes stoffer og alkohol • Der blev efterspurgt bedre muligheder for at komme i døgnbehandling ift. stof- og alkoholmisbrug. • Der blev spurgt til Værestedets fremtid. Både i forhold til beliggenhed og i forhold til den forlængede åbningstid, som ikke er permanentgjort. Værestedet forventes også i fremtiden at være beliggende i Sydhavnsområdet. Med hensyn til den udvidede åbningstid er det et spørgsmål om finansiering, og det arbejdes der med på linje med lignende spørgsmål. • Der blev spurgt ind til fortsættelse af indsatsen med de Sociale Viceværter Plus, som i høj grad bidrager direkte i relation til de udsattes udfordringer – hjælper dem til læge, eller får styr på Folkeregisteret eller andet. Ordningen løber ud – holder de ansatte eller finansieres en forlængelse? • Samarbejde ift. udsatteområdet mellem kommune og erhvervsliv og investorer blev drøftet.
--	--	--	--

Bilag 9/10

Dokument Titel:	Bilag 8- Høringssvar i fuld længde
Dagsordens titel:	Drøftelse af masterplanen på hjemløseområdet
Dagsordenspunkt nr	2.1

Høringssvar vedrørende Masterplan på Hjemløseområdet:

1. Fra Borgmesterens Afdeling
2. Fra Magistratsafdelingen for Børn og Unge
3. Fra Udsatterådet
4. Fra Magistratsafdelingen for Sundhed og Omsorg
5. Fra Kirkens Korshær
6. Fra Magistratsafdelingen for Teknik og Miljø
7. Fra Magistratsafdelingen for Kultur og Borgerservice

Budget og Planlægning
Rådhuset, Rådhuspladsen 2, 8000 Aarhus C

Til Sociale Forhold og Beskæftigelse

8. november 2018
Side 1 af 1

Høringssvar vedrørende masterplan på hjemløseområdet

Sociale Forhold og Beskæftigelse har fremsendt Masterplan for hjemløseområdet herunder udkast til byrådsindstilling i høring, inden Byrådet forventeligt vil behandle indstillingen ultimo november.

Borgmesterens Afdeling har ingen bemærkninger til høringsmaterialet.

Indstillingen er som bekendt fremsendt parallelt med høringen af henholdsvis masterplan og indstilling. Der tages derfor forbehold for eventuelle bemærkninger til økonomien mv., der vil blive håndteret via den almindelige sagsbehandling af indstillingen om masterplan på hjemløseområdet.

Med venlig hilsen

Jacob Bundsgaard

/

Niels Højberg

BORGMESTERENS AFDELING

Budget og Planlægning
Aarhus Kommune

Budget og Planlægning
Rådhuset, Rådhuspladsen 2
8000 Aarhus C

Telefon: 89 40 20 00
Direkte telefon: 89 40 23 02

E-mail:
budget@ba.aarhus.dk
Direkte e-mail:
cvp@aarhus.dk
www.aarhus.dk

Sagsbehandler:
Christina Vadstrup Petersen

Rådhuspladsen 2, 8000 Aarhus C

12. november 2018
Side 1 af 1

Høringssvar vedrørende "Masterplan på Hjemløseområdet"

Magistraten for Børn og Unge/MBU ser "Masterplan på Hjemløseområdet", som et væsentligt og relevant samlet tiltag omkring forebyggelse og afhjælpning af hjemløshed i Aarhus Kommune. Der er med masterplanen skabt overblik over private og kommunale samarbejdsparter, tiltag og tilbud omkring hjemløshed og mulige følgevirkninger.

I MBU er vi primært optaget af forebyggelse af hjemløshed. Vores udgangspunkt er i et 0-18 års perspektiv på tidlige forebyggende indsatser. Det betyder, at vi i barnets opvækst bestræber os på at styrke de beskyttende faktorer omkring barnet, så som uddannelse, familie, venskaber og medborger-skab. Vi har fokus på identifikation af børn og unge i mistrivsel. Et fokus på børn og unge med sociale vanskeligheder bidrager til en hurtigere igangsæt-telse af initiativer til at afhjælpe disse - på sigt skulle dette give færre indgri-bende foranstaltninger. Det betyder, at vi både arbejder med bagvedliggen-de årsager til eks. Fravær eller mistrivsel, men også har fokus på, om de rammer, som dagtilbud, skole og fritidstilbud giver, matcher barnets og den unges behov.

Jf. "Aarhus Kommunes Børn og Ungepolitik skal forebyggelse være sam-menhængende og helhedsorienteret på tværs af alder og problemstillinger, og indsatserne skal rettes mod den enkelte, mod fællesskabet og mod ram-merne omkring barnets og den unges opvækst. Vi ser, at "Masterplan på Hjemløseområdet" er et væsentligt bidrag for styrket samarbejde i et fore-byggende perspektiv på tværs af magistrater.

BØRN OG UNGE
Aarhus Kommune

Rådhuspladsen 2
8000 Aarhus C

Telefon: 89 40 57 42

Direkte e-mail:
pias@aarhus.dk

Sag: 18/055850-3

Sagsbehandler:
Pia Søstrøm

Med venlig hilsen

Thomas Medom
rådmand

/

Søren Aakjær
kst. direktør

Udsatterådets høringssvar vedr. Masterplan mod hjemløshed i Aarhus

Udsatterådet er i skrivelse af 23. oktober 2018 blevet bedt om høringssvar til udkast til Masterplan mod hjemløshed. Rådet har tidligere i brev til byrådet af 23. oktober 2018 fremsendt en række anbefalinger og forventninger til den kommende Masterplan mod hjemløshed i Aarhus. Udsatterådets vil som del af sit høringssvar fortsat henvise til den tidligere fremsendte skrivelse.

Det er helt overordnet Udsatterådets opfattelse, at Aarhus Kommune med den nye Masterplan mod hjemløshed har fået et værktøj, som over de kommende år vil kunne blive til gavn for de hjemløse under 30 år og for gruppen af udsatte voksne i byen. Udkastet lægger sig inden for den overordnede intention om at gøre Aarhus til en by for alle.

Udsatterådet anerkender, at der trods kommunens økonomiske situation trods alt er afsat midler til området. Udsatterådet er imidlertid overbevist om, at det i det lange løb vil kunne betale sig menneskeligt og økonomisk at tilføre området flere midler.

Helt generelt hilser Udsatterådet det velkommen, at Aarhus kommune massivt satser på *housing first*, og at kommunen gør det i en form, som sikrer en mere helhedsorienteret tilgang til det at komme i bolig. Det kan ikke siges nok gange, at forudsætningen, for at *housing first* virker, er, at der gives støtte gennem en håndholdt indsats, og at der sikres en vej hen imod beskæftigelse.

Udsatterådet vil imidlertid i denne sammenhæng anføre, at det at skaffe egnede billige boliger i sig selv kan blive et problem i Aarhus, og skal derfor foreslå, at Aarhus Kommune tager initiativ til at samle en kreds af civilsamfundsorganisationer, developere og investorer med henblik på at finde nye boligløsninger i Aarhus. Udsatterådet deltager gerne i et sådant initiativ.

Som Udsatterådet også skrev i skrivelse af 23. oktober, ligger "djævelen" i detaljen og det gælder også i dette forslag til Masterplan. I det følgende vil vi pege på behov for præciseringer og konkretiseringer.

Konkret foreslog udsatterådet, at der etableres *én enhed* for denne målgruppe bemandet på tværs af kommunen og i tæt samarbejde med de relevante civilsamfundsorganisationer. Det er ikke helt tydeligt, hvorvidt det faktisk er det, som

Masterplanen foreslår. Noget tyder på, at man ikke har været så villig til at tænke på tværs af magistraterne og slet ikke i forhold til Regionen. Derfor kan det være svært at afgøre, om styrkelsen på misbrugsområdet i realiteten er set i et helhedsperspektiv, eller det fortsat er en indsats alene i MSB-regi.

På samme måde er det uklart, hvordan man vil sikre overgange fra barn til voksen helt generelt. Der er ikke nævnt konkrete MBU-områder fx skole, PPR, UU, mv. eller de tværgående indsatser som SSP, SPS mv. Det er endvidere afgørende, at der er fokus på overgangen fra uddannelse til ophør med uddannelse. Aarhus har en særlig udfordring med unge, som flytter til byen for at starte på uddannelse, men som ophører, fx fordi man pludselig kommer tættere på misbrugsmiljøer. Disse unge glemmes i systemet, bl.a. fordi der ikke er tilstrækkelig forbindelse med UU-systemet og Aarhus Kommune. Her kunne en mere systematisk opsamling af unge med frafald fra uddannelse være et første vigtigt skridt. Det står der ikke noget om.

På tilsvarende måde mangler der en konkretisering af, hvordan beskæftigelsesindsatsen skal tilrettelægges for netop gruppen af unge hjemløse. Det er også meget afgørende, at der findes en ordening i forhold til beskæftigelsesområdet, således at de unge ikke bliver skræmt væk fra arbejdsmarkedet og uddannelse. Her kan selve det, at indsatsen er *håndholdt* være løsningen, men det mangler at blive beskrevet konkret.

Udsatterådet savner især en tydeliggørelse af, hvordan Masterplanen vil håndtere kombinationen af hjemløshed med psykisk sygdom. Der er tale om, at 4 ud af hver 5 hjemløs også slås med psykiske diagnoser og andre sociale problemer. Masterplanen har ikke forholdt sig til, hvordan man skal håndtere unge og voksne med såkaldte "dobbeltdiagnoser". Det er en alvorlig mangel, og det kalder på, at byrådet skal anmode om at få dette problem uddybet. Det bør med Aarhus Kommunes lange tradition for et intensivt og konstruktivt samarbejde med Region Midtjylland være muligt at komme med nye løsninger for de hjemløse i Aarhus, som har dobbeltdiagnoser.

Rådet har tidligere peget på det store problem, som eksisterer omkring personer med dobbeltdiagnoses medicinindtag. Det er gang på gang og senest i rapport fra begyndelsen af året¹ påvist, at mange med dobbeltdiagnose, som ikke er indlagt eller bor på behandlingsinstitutioner, ikke har penge til den nødvendigt medicin og derfor helt eller delvist ophører med i behandlingen for den psykiske lidelse, men til gengæld prioriterer vedligeholdelse af misbruget. Det må, med det gode samarbejde mellem region og kommune, i Aarhus være muligt at finde en fleksibel ordening omkring betaling af medicin således, at alle unge under 30 år bliver sikret gratis udlevering af den nødvendige medicin.

Endelig må rådet konstatere, at Masterplanen ikke kommer med indsatser i forhold til gældsproblemet, som er et vilkår for mange unge hjemløse. Et mangeårigt misbrug indebærer som oftest, at den enkelte har en stor privat gæld, som er en selvstændig forhindring for at komme ud af misbrug og kriminalitet. Det er der ikke fundet en god løsning på, men det gør ikke problemet mindre vigtigt. Udsatterådet skal opfordre til

at der som del af masterplanen lægges op til at afprøve forskellige forsøgsmodeller til at løse det private gældsproblem på en menneskelig og økonomisk forsvarlig måde.

Afslutningsvis skal Udsatterådet takke for muligheden for at blive repræsenteret i styregruppen for Masterplanen og i øvrigt gentage, at der med Masterplanen - trods en række mangler - er leveret et godt stykke arbejde til gavn for de unge hjemløse i Aarhus.

Med venlig hilsen – på Udsatterådets vegne

Knud Aarup

¹ Nanna Mik-Meyer, Fagprofessionelles møde med udsatte klienter, Hans Reitzels Forlag, 2018

Sundhed og Omsorgs høringssvar til Byrådsindstillingen vedr. Masterplan på hjemløshedsområdet

1. november 2018
Side 1 af 1

Sundhed og Omsorgs overordnede bemærkninger:

- Beskæftigelsessporet i Housing First bør rumme bred definition af beskæftigelse, bl.a. frivillighed som middel til ordinær beskæftigelse.
- Sundhed og Omsorg indgår gerne i samarbejde med MSB, SAND og Udsatterrådet i forhold til udarbejdelsen af en model for samarbejde omkring bolig- og støtteordninger for borgere med plejebehov. Servicelovens § 108 rummer gode muligheder for sådanne tilbud.
- Der mangler fokus på, hvordan masterplanen kan bidrage til Aarhus-målet "en by, hvor alle er sunde og trives", og bidrage til at mindske den sociale ulighed i sundhed.

Uddybende bemærkninger:

Sundhed og Omsorg anbefaler, at forebyggelse af ensomhed indarbejdes i 'Housing First' tilgangen. Sundhed og Omsorg vil gerne gå i dialog om de fællesskaber, som vi tilbyder fx 'Værdibørsen' med fællesskaber for førtidspensionister og fleksjobbere, og 'Genlyd', som faciliterer meningsfulde fællesskaber.

Sociale relationer er medvirkende til at øge den mentale sundhed og samtidig vil sådanne gratis tilbud bidrage til Aarhus-målet om, at Aarhus skal være "en by med fællesskab og medborgerskab".

Sundhed og Omsorg vil gerne indgå i udarbejdelsen af en model for samarbejde omkring hjemløse borgere med plejebehov. Med servicelovens § 108 er det muligt for kommunerne at oprette "alternative plejehjem" til borgere, der ikke kan rummes i det almindelige plejehjemstilbud, som Sundhed og Omsorg har ansvaret for. I forlængelse heraf anbefales det, at målgruppen af hjemløse med plejebehov udvides, da yngre hjemløse også kan have plejebehov fx grundet alvorlig somatisk sygdom.

Sundhed og Omsorg anbefaler, at et sådant tilbud sker i nær sammenhæng med § 110, forsorgshjem. Et forsorgshjem er særligt rustet til at rumme målgruppens adfærd og misbrug.

SUNDHED OG OMSORG

Sundhed
Aarhus Kommune

Sundhedsstab

Søren Frichs Vej 36G
8230 Åbyhøj

Telefon: 89 40 20 00
Direkte telefon: 41 87 28 47

Direkte e-mail:
evaa@aarhus.dk
www.aarhus.dk

Sagsbehandler:
Eva Aakjær

Kærlig hilsen

Jette Skive
Rådmand

/

Hosea Dutschke
Direktør

5.

Kirkens Korshær

Nørre Allé 25

8000 Aarhus C

d. 13.11.2018

Høringssvar fra Kirkens Korshær til Masterplanen for Hjemløse.

- Kirkens Korshær anerkender det gode arbejde med Masterplanen for hjemløse og finder det hensigtsmæssigt med en masterplan for hjemløse, der skaber fælles retning for arbejdet med hjemløshed i Aarhus
- KK støtter op om de gode takter i planen, der lægger sig op af vigtige retninger; job first, housing first, mere samlende støtte til de hjemløse og bedre tværfagligt samarbejde omkring og sammen med borgeren.
- KK støtter op om at budgetforligets 2 mio. går til unge hjemløse 18-24, og at det udmøntes sammen med Aarhus Udsatteråd og SAND. Det er vigtigt at der samtidig tænkes på ekstra støtte til ældre og udsatte borgere med plejebenhov (de kronisk hjemløse).
- **Kirkens Korshær udtrykker bekymring omkring fokus og formulering i indstillingens 6 punkt om 'dialog om andre løsninger i forhold til aktiviteterne i Nørre Allé'. Kirkens Korshær er altid indstillet på dialog om aktiviteterne på Nørre Allé, men beklager evt. undertoner og signaler om, at løse den stigende hjemløseproblematik ved blot at skubbe de hjemløse rundt i byen, i værste fald ud af bymidten.**

Udsatte og hjemløse har altid færdes i centrum af større byer, hvorfor Kirkens Korshærs tilbud også skal ligge i byens centrum. Kirkens Korshær skal være der hvor de hjemløse er. Den stigende hjemløshed i Aarhus er ikke skabt af, og holdes ikke vedlige af, tilbuddene til hjemløse.

Kirkens Korshær bakker helhjertet op om Aarhus' vision om at være 'En god by for alle'

Venlig hilsen

På vegne af Kirkens Korshær i Aarhus

Niels Bjørnø

Leder af KK i Aarhus

6.

Teknik og Miljø
Rådhuset, 8100 Aarhus C

Socialforvaltningen
Att. Nikolaj Sloth Pedersen
nislop@aarhus.dk

Høringssvar fra Teknik og Miljø til Masterplan på hjemløseområdet

13. november 2018
Side 1 af 3

Teknik og Miljø har haft masterplansrapport på hjemløseområdet i høring. Vi finder arbejdet med hjemløseområdet i Aarhus Kommune særdeles vigtigt og har i den forbindelse en række kommentarer til planen.

For det første foreslås det at indarbejde den boligpolitiske vision i boligpolitikken (vedtaget af Aarhus Byråd i 2016): *"Alle aarhusianere har mulighed for at bo i en god bolig i en by med social balance"*. Visionen gælder for alle aarhusianere - også udsatte borgere.

I bestræbelserne på at bidrage til denne vision har Teknik og Miljø et løbende samarbejde med Sociale Forhold og Beskæftigelse med henblik på at sikre, at der i den løbende planlægning af almene boliger og kvotetildeling til disse tages hensyn til Aarhus Kommunes behov for boliger til boligsocial anvisning, herunder små, billige boliger.

Boligpolitikken er fundamentet for den måde de små, almene familieboliger etableres i den generelle almene boligudbygning. De små boliger integreres i de almindelige almene familieboligprojekter, så de nye afdelinger etableres i social balance.

Det er således væsentligt, at de små almene familieboliger er en del af den samlede boligudbygning.

I en periode fra medio 2016 til udgangen af 2017 har Aarhus Kommune modtaget tilskud til etablering af små, almene familieboliger fra en topartsaf-tale mellem regeringen og KL, som var afsat til løsning af påtrængende bo-ligsociale opgaver i kommunen, herunder boligplacering af flygtninge.

I perioden er der blevet integreret 332 små, almene familieboliger med til-skud i de projekter, der er blevet givet tilsagn til via den generelle kvote.

Efter topartsmidlerne er udløbet, er samarbejdet mellem Teknik og Miljø og Sociale Forhold og Beskæftigelse om integrering af boliger til Socialforvalt-ningen i den generelle almene boligudbygning fortsat. I et velfungerende samarbejde tilstræbes det således, at der integreres et antal små, billige boliger til boligsocial anvisning i de projekter med almene familieboliger, som Teknik og Miljø giver tilsagn til.

I "Masterplan på hjemløseområdet" beskrives begrebet *Housing First* som grundlæggende tilgang til hjemløseområdet, hvor en stabil boligsituation er

TEKNIK OG MILJØ
Aarhus Kommune

Aarhus Rådhus
Postboks 36
8100 Aarhus C

Telefon: 89 40 20 00
Direkte telefon: 51 57 50 75

E-mail:
post@mtm.aarhus.dk

Sag: 18/055849-2
Sagsbehandler:
Hanne Storvang

en forudsætning for at kunne arbejde med at stabilisere og forbedre øvrige forhold, fx misbrug, psykiatri og beskæftigelse. Det beskrives ligeledes, hvordan *Housing First* kræver et tæt tværgående samspil for at lykkes.

13. november 2018
Side 2 af 3

Teknik og Miljø er positivt indstillet på at bidrage til dette og fortsætte det gode samarbejde om at etablere og sikre boliger også til vores mest udsatte borgere.

For det andet foreslår Teknik og Miljø, at masterplanen sætter større fokus på socialt udsatte, der færdes i byens rum. Et særdeles vigtigt område for både de hjemløse og for en lang række borgere med bopæl eller daglig gang i byen.

Hellesteder til udsatte har endnu ikke vist sit potentiale. Der bør i den forbindelse f.eks. sættes øget fokus på hvilken socialfaglig indsats, der skal til for at flytte de udsatte fra eksempelvis Klostertorvet til hellestederne. Masterplanen bør i forlængelse heraf også forholde sig til den fysiske placering af tilbud, f.eks. placeringen af Kirkens Korshær, i forhold til den aktuelle situation i byens rum.

Fra Teknik og Miljøes side vil vi gerne være samarbejdspartner i forhold til at skabe en god by for alle og understøtte indsatsen for, at socialt udsatte kan integreres i byens rum.

Derfor vil vi **for det tredje** gerne foreslå et fælles fokus på socialt udsatte i forbindelse med udarbejdelsen af udviklingsplanerne for de større kommunale udviklingsområder.

Som eksempel er indsatser for de socialt udsatte et bærende element i udviklingsplanen for Sydhavns kvarteret såvel som i den netop gennemførte udbud, hvor alle tilbudsgivere for at komme i betragtning til en fremtidig placering i Sydhavns kvarteret skal redegøre for, hvorledes de bidrager med indsatser over for socialt udsatte.

I denne forbindelse har Teknik og Miljø senest samarbejdet med Sociale Forhold og Beskæftigelse om at flytte en række af de sociale indsatser fra området omkring Klostertorvet til Sydhavns kvarteret. Stofindtagelsesrummet er f.eks. flyttet til Sydhavns kvarteret i juni 2018, hvor der også er etableret 10 nye natherbergspadser.

Ligeledes understøtter Udviklingsplanen for Godsbanerealerne såvel som de konkrete indsatser i området de socialt udsattes vilkår. Således indgår det blandt andet i grundlaget for den fremadrettede planlægning, at der skal placeres et hellested på Godsbanerealerne, ligesom rammerne om Håbets Allé skal gentænkes.

Når Masterplanen lægger op til, "at aktiviteter og rammer omkring Håbets Allé gentænkes", vil vi gerne fra Teknik og Miljø side opfordre til, at dette koordineres stærkere med Teknik og Miljø og dermed med den samlede byudvikling i området – herunder at en genplacering af Håbets Allé på andre områder af Godbanearealerne overvejes.

13. november 2018
Side 3 af 3

Teknik og Miljø forventer inden for den nærmeste fremtid at tage hul på planlægningen af etape 2 for Godsbanearealerne. Placeringen af Sociale Forhold og Beskæftigelses funktioner i området bør i denne forbindelse indgå i en helhedsplanlægning for området, da enkeltstående arealdispositioner kan påvirke den resterende/samlede arealdisponering i området.

Teknik og Miljø finder det helt oplagt at tænke bredt med en masterplan for dette område, hvorfor vi opfordrer til at tænke indsatsen på tværs. På den måde samler vi kræfterne om netop at skabe den gode by for alle.

Med venlig hilsen

Bünyamin Simsek
Rådmand

/

Henrik Seiding
Direktør

Notat

13. november 2018
Side 1 af 2

Emne: Høringssvar til masterplan på hjemløseområdet
Til: Sociale Forhold og Beskæftigelse
Kopi til:

KULTUR OG BORGERSERVICE

Aarhus Kommune

Høringssvar fra Kultur og Borgerservice på Masterplan på hjemløseområdet

Kultur og Borgerservice vil gerne kvittere for det store, vigtige og tværgående arbejde, der ligger forud for udarbejdelsen af masterplanen på hjemløseområdet. Kultur og Borgerservice har selv bidraget til og er indgået i styregruppe, arbejdsgruppe og workshops og har fundet samarbejdet konstruktivt og givende.

Kultur og Borgerservice finder arbejdet med at undgå hjemløshed som en vigtig indsats på tværs af kommunens magistratsafdelinger. Kultur og Borgerservice finder det afgørende, at indsatsen både har et forebyggende sigte og indeholder konkrete indsatser, når hjemløsheden har ramt borgerne.

I Kultur og Borgerservice (Folkeregisteret) kan vi konstatere, at der er et stigende antal unge uden fast bopæl eller på ukendt adresse. Det er en bekymrende tendens, da det oftest er en indikator for – eller trinnet før – egentlig hjemløshed.

Kultur og Borgerservice mener, at det er vigtigt, at der rettes et særligt fokus mod hjemløsheden blandt unge i Aarhus Kommune. Dels fordi der er et stigende antal hjemløse unge, dels fordi Aarhus er en unge by med en stor andel af 18 til 35-årige. Og endelig fordi at jo tidligere man rammes af hjemløshed, jo vanskeligere kan det blive at komme ud heraf igen.

Et styrket og tidligt samarbejde mellem kommune, boligsociale medarbejdere og boligtildeling er afgørende for, at indsatsen skal have en effekt. Ét bidrag hertil fra Kultur og Borgerservices side er Borgerservices 2 Go indsatser rettet mod udsatte borgergrupper. En indsats, som er afhængig af det tætte samarbejde med andre afdelinger i kommunen, NGO'er og den bolig sociale indsats m.m.

Noget af det, der kendetegner hjemløse – også inden de ender som hjemløse – er ensomhed og manglende konstruktive sociale relationer med andre mennesker. Her mener Kultur og Borgerservice, at det er vigtigt med en tidlig indsats, således at alle borgere i Aarhus Kommune indgår i stærke og konstruktive fællesskaber allerede fra barnsben. Det er noget, som bl.a.

Rådmand
Rådhuset
8000 Aarhus C

Direkte telefon: 89 40 23 81

Direkte e-mail:
post@mkb.aarhus.dk

bibliotekerne og en række foreninger (bl.a. understøttet af Aarhus Kommunes fritidspas og Sport og Fritids foreningsmentorer) arbejder målrettet med.

13. november 2018
Side 2 af 2

For de borgere der – trods den forebyggende indsats – havner i hjemløshed, mener Kultur og Borgerservice, at det er afgørende, at der findes en tilstrækkelig indsats herfor. I Kultur og Borgerservice arbejder vi løbende med at forbedre og styrke denne indsats. Konkret kan fx nævnes muligheden for særlige hensyn ved og muligheder for personligt fremmøde i Borgerservice og særlig understøttelse af borgere, der ikke magter de mange digitale løsninger i mødet med det offentlige.

Kultur og Borgerservice er i gang med at udarbejde en ny politik for Borgerservice og Biblioteker, hvor vi gerne vil rette fokus på indsatsen mod særligt udsatte grupper som bl.a. hjemløse. Dette vil vi gerne gøre i samarbejde med bl.a. Sociale Forhold og Beskæftigelse og en række andre gode samarbejdspartnere. Konkret kunne vi fx forestille os en styrket indsats på beskæftigelsesområdet. Noget der også vil kunne virke forebyggende ift. hjemløseindsatsen i Aarhus Kommune.

Kultur og Borgerservice vil gerne rose for de mange elementer i masterplanen for hjemløse. Afslutningsvis vil Kultur og Borgerservice gerne opfordre til, at det i det videre arbejde med at implementere masterplanen fortsat vil blive prioriteret at inddrage målgruppen i arbejdet. På samme måde som det har været tilfældet i forbindelse med udarbejdelsen af masterplanen. Dette er - sammen med konkrete handlinger – afgørende for, at planen og indsatsen får den ønskede effekt.

Kultur og Borgerservice ser frem til at deltage i dette arbejde.

Venlig hilsen

Rabih Azad-Ahmad
Rådmand

Kirsten Jørgensen
Direktør

Bilag 10/10

Dokument Titel:	Bilag 9 - Tids- og procesplan
Dagsordens titel:	Drøftelse af masterplanen på hjemløseområdet
Dagsordenspunkt nr	2.1

Bilag 9

23. november 2018
Side 1 af 2

Til	Rådmandsmødet
Til	Drøftelse

Tids- og procesplan for masterplan på hjemløseområdet

Rådmanden har besluttet, at byrådsindstillingen vedrørende masterplan på hjemløseområdet skal dagsordensættes på mødet i Social- og Beskæftigelsesudvalget den 5. december 2018. Dernæst skal byrådsindstillingen behandles på et møde i magistraten og efterfølgende byrådet.

I dette notat beskrives kort tre forslag til en tids- og procesplan for byrådsindstillingen vedrørende masterplan på hjemløseområdet med udgangspunkt i, at indstillingen dagsordensættes enten på mødet i magistraten den 10. december, 17. december 2018 eller 7. januar 2019. Enslydende for alle tre datoer er, at det først vil være muligt at behandle sagen i byrådet den 16. januar 2019. De nedenstående tids- og procesplaner er drøftet med Byrådservice.

Magistratsbehandling 10. december 2018

Bemærk at deadline for fremsendelse til BA er fredag den 30. november 2018 kl. 12, hvorfor der ikke vil være mulighed for at justere byrådsindstillingen på baggrund af udvalgmødet den 5. december 2018, hvis man ønsker, at sagen skal behandles på mødet i magistraten den 10. december 2018.

DATO	AKTIVTET
30. november 2018 kl. 12	Fremsendelse til BA
5. december 2018	Udvalgmøde
10. december 2018	Magistraten
16. januar 2019	Byrådsbehandling
23. januar 2019	Evt. udvalgsbehandling
30. januar 2019	Evt. Byrådsbehandling

SOCIALE FORHOLD OG BESKÆFTIGELSE

Socialforvaltningen
Aarhus Kommune

Ledelse og Politisk betjening
Jægergården, Værkmestergade
15 B
8000 Aarhus C

Telefon: 89 40 20 00

E-mail:
social@aarhus.dk
Direkte e-mail:
geja@aarhus.dk
www.aarhus.dk

Sag: 18/053760-9
Sagsbehandler:
Jan Gehlert

23. november 2018
Side 2 af 2

Magistratsbehandling 17. december 2018

Bemærk at deadline for fremsendelse til BA er fredag den 7. december 2018 kl. 12, hvorfor der kun vil være meget kort tid til at justere byrådsindstillingen på baggrund af udvalgmødet den 5. december 2018, hvis man ønsker, at sagen skal behandles på mødet i magistraten den 17. december 2018.

DATO	AKTIVITET
5. december 2018	Udvalgmøde
7. december 2018 kl. 12	Fremsendelse til BA
17. december 2018	Magistraten
16. januar 2019	Byrådsbehandling
23. januar 2019	Evt. udvalgsbehandling
30. januar 2019	Evt. Byrådsbehandling

Magistratsbehandling 7. januar 2019

DATO	AKTIVITET
5. december 2018	Udvalgmøde
14. december 2018	Fremsendelse til BA
7. januar 2019	Magistraten
16. januar 2019	Byrådsbehandling
23. januar 2019	Evt. udvalgsbehandling
30. januar 2019	Evt. byrådsbehandling

Bilagsforside

Dokument Titel:	Dagsorden til mødet i Social- og Beskæftigelsesudvalget den 5. december 2018
Dagsordens titel	Orientering om Udvalgsmødet
Dagsordenspunkt nr	3.2

Emne: Social- og Beskæftigelsesudvalgsmøde

23. november 2018
Side 1 af 4

Mødedato: 5. december 2018
Mødetid: Kl. 16.30 – 18.30
Mødested: Rådhuset, lokale 390

Dagsorden kort:

1. Godkendelse af dagsorden
2. Evt. Byrådshenvist sag: Beskæftigelsesplan 2019
3. Evt. Byrådshenvist sag: Kommunal Unge Indsats
4. Evt. Byrådshenvist sag: Sammenhæng i overgang til voksenlivet
5. Masterplan på hjemløseområdet
6. Orienteringspunkter
7. Skriftlige orienteringer
8. Kurser og konferencer samt sager på vej til byrådet
9. Evt.

1. Godkendelse af dagsorden

Baggrund/formål: Udvalget godkender dagsordenen for mødet.

Ansvarlig: Liv Gro Jensen

Tid: 16.30 – 16.35 (5 min.)

Bilag:

- Dagsordenen til mødet i Social- og Beskæftigelsesudvalget den 5. december 2018

2. Evt. Byrådshenvist sag: Beskæftigelsesplan 2019

Baggrund/formål: Byrådet behandlede på sit møde den 28. november 2018 Beskæftigelsesplan 2019. På byrådsmødet blev sagen henvist til behandling i Social- og Beskæftigelsesudvalget.

SOCIALE FORHOLD OG BESKÆFTIGELSE

Beskæftigelsesforvaltningen/
Socialforvaltningen
Aarhus Kommune

Ledelse & Politisk betjening
Jægergården, Værkmestergade
15 B
8000 Aarhus C

Telefon: 89 40 20 00
Direkte telefon: 41 85 99 39

E-mail:
beskaeftigelse@aarhus.dk
Direkte e-mail:
sjas@aarhus.dk

Sag: 18/055938-1
Sagsbehandler:
Jacob Sonne/
Jan Gehlert

23. november 2018
Side 2 af 4

Metode: Mundtlig drøftelse.

Ansvarlig: Vibeke Jensen

Tid: 16.35 – 16.55 (20 min.)

Bilag:

3. Evt. Byrådshenvist sag: Kommunal Unge Indsats

Baggrund/formål: Byrådet behandlede på sit møde den 28. november 2018 Byrådsindstillingen vedr. Kommunal Unge Indsats. På byrådsmødet blev sagen henvist til behandling i Social- og Beskæftigelsesudvalget.

Metode: Mundtlig drøftelse.

Ansvarlig: Vibeke Jensen

Tid: 16.55 – 17.15 (20 min.)

Bilag:

- Byrådsindstilling
- Bilag: Elementer i ungehandlingsplanen
- Bilag: Høringssvar fra MBU

4. Evt. Byrådshenvist sag: Sammenhæng i overgang til voksenlivet

Baggrund/formål: Byrådet behandlede på sit møde den 28. november 2018 Byrådsindstillingen vedr. Sammenhæng i overgang til voksenlivet. På byrådsmødet blev sagen henvist til behandling i Social- og Beskæftigelsesudvalget.

Metode: Mundtlig drøftelse.

Ansvarlig: Lotte Henriksen

Tid: 17.15 – 17.35 (20 min.)

Bilag:

- Byrådsindstilling
- Bilag 1: Ramme: Sammenhæng i overgangen til voksenlivet

- Bilag 2: Forandringsteori
- Bilag 3: Prototypekatalog
- Bilag 4: Organisationsmodel: Team-organisering

23. november 2018
Side 3 af 4

5. Masterplan på hjemløseområdet

Baggrund/formål: På baggrund af den seneste nationale hjemløsetælling, besluttede Aarhus Byråd i november 2017 at igangsætte en kortlægning og masterplan på området. Formålet er at give et overblik over kommunale og private tilbud og indsatser samt pege på nye tiltag til at forebygge og afhjælpe hjemløshed. Dette set i lyset af Byrådets vision om Aarhus – en god by for alle.

På baggrund af det ovenstående er der udarbejdet en byrådsindstilling, hvori kortlægningen indgår samt forslag til igangsættelse af initiativer.

Metode: Mundtlig drøftelse

Ansvarlig: Lotte Henriksen

Tid: 17.35 – 17.55 (20 min.)

Bilag:

6. Orienteringspunkter

A) Eventuelle orienteringer

Baggrund/formål: Eventuel orientering.

Metode: Mundtlig orientering.

Ansvarlig: Lotte Henriksen/Vibeke Jensen

Tid: 17.55 – 18.00 (5 min.)

7. Skriftlige orienteringer

A) Orientering om ansøgning og tildeling af §18 midler (3. runde 2018)

Resume: Tre gange årligt uddeler Sociale Forhold og Beskæftigelse (MSB) frivillighedsmidler (§18-midler) til støtte af det frivillige sociale arbejde rettet mod MSB's målgruppe. Der er modtaget i alt 41 ansøgninger i 3. runde, hvoraf 27 har fået tilskud. Samlet set uddeles der 677.877 kr. i 3. runde i 2018. Se vedlagte bilag for yderligere information.

23. november 2018
Side 4 af 4

Såfremt der er spørgsmål til den skriftlige redegørelse, kan disse stilles under dette punkt. I det tilfælde, at der ikke er spørgsmål, gennemgås den skriftlige orientering ikke.

Bilag:

8. Kurser og konferencer samt sager på vej til byrådet

Baggrund/formål: På hvert udvalgsmøde forelægges udvalget en liste med kommende kurser, konferencer og aktiviteter, der er mulighed for at deltage i.

Ligeledes præsenteres udvalget for de sager, som er på vej til behandling i byrådet fra Socialforvaltningen og Beskæftigelsesforvaltningen

Metode: Mundtlig drøftelse.

Ansvarlig: Liv Gro Jensen

Tid: 18.00 – 18.05 (5 min.)

Bilag:

- Kurser og konferencer
- Sager på vej til byrådet

9. Evt.

Baggrund/formål:

Metode: Mundtlig drøftelse.

Ansvarlig: Liv Gro Jensen

Tid: 18.05 – 18.10 (5 min.)

Bilag:

- Årshjul over sager til Social- og Beskæftigelsesudvalget

Bilagsforside

Dokument Titel: Brandplan MSB

Dagsordens titel Intensiveret brandindsats i MSB

Dagsordenspunkt nr 3.3

Indstilling

Til Rådmanden
Fra Økonomi Byg
Dato 22. november 2018

Intensiveret brandindsats i MSB

1. Resume

På baggrund af en række opståede brande på plejehjem med dødelig udgang i andre kommuner, har MSB i efteråret 2018 iværksat og planlagt et opfølgningsforløb vedr. brandsikkerheden i MSB's tilbud og boliger.

Organiseringen af indsatsen i MSB er opdelt i to spor – et teknisk, hvor fokus er på gennemgang af MSB's bygninger sammenholdt med målgruppen og brandudstyr i bygningerne. Herudover i et uddannelsesmæssigt spor, hvor fokus er på uddannelse af personale, ledere og frivillige med henblik på at de personer, som omgås borgerne i det daglige, får en øget opmærksomhed på brandsikkerheden.

De to spor igangsættes sideløbende i et tæt samarbejde mellem Soc., Bef. og Østjyllands Brandvæsen og bredes ud til alle områder i MSB ud fra en prioriteret rækkefølge, som afgøres af brandrisikoen.

2. Beslutningspunkter

Det indstilles:

- 1) At orienteringen tages til efterretning
- 2) At Rådmanden orienteres med et særskilt oplæg når der er indgået aftale med Østjyllands Brandvæsen om pris og vilkår for samarbejdet primo 2019

Baggrund

På baggrund af en række opståede brande med dødelig udgang på plejehjem i andre kommuner, har MSB i efteråret 2018 iværksat og planlagt et opfølgningsforløb vedr. brandsikkerheden i MSB's boliger og tilbud.

Initiativet sker i samarbejde med Aarhus Kommunes øvrige afdelinger, og skal ses i sammenhæng med Aarhus Byråds beslutning om "Tryk i Aarhus", hvor tryk tænktes bredere end kun i relation til kriminalitetsforebyggelse.

I forlængelse af plejehjemsbrande i andre kommuner har fokus særligt været på MSO og deres borgere, som er særligt udsatte, og hyppigt optræder i brandstatistikkerne. Men virkeligheden viser, at mange udsatte, handicappede eller på anden vis ressourcensvage grupper som MSB har berøring med, ligeledes er i en særlig risikogruppe på grund af deres handicap, misbrug, rygning o.l.

Organiseringen af indsatsen i MSB er opdelt i to spor – et teknisk og et uddannelsesmæssigt spor, som kan illustreres således:

Teknisk spor

Type:

Udstyr	(ABA, ABDL, sprinkler, røgalarmer osv.)
Målgruppebeskrivelser	(risikovurderinger, arbejdsmiljø, audit osv.)
Byggetekniske forhold	(brandplaner, dispensationer, forbehold fra brandvæsen osv.)

Uddannelsesspor

Hvem:

Personale	(bostøtter, myndighedspersoner)
Ledere	(formidling)
Frivillige	

Områder

FBU, VH, SUV og BEF (flygtninge)
FBU, VH, SUV og BEF (flygtninge)
FBU, VH, SUV og BEF (flygtninge)

I det tekniske spor er fokus på gennemgang af MSB's bygninger sammenholdt med målgruppen, brandudstyr i bygningerne (ABA, ABDL og sprinkleranlæg osv.), og en gennemgang af om der er bemærkninger eller påbud fra brandvæsenet, som der ikke er fulgt op på. Herudover på evt. dispensationer fra bygningsmyndighederne mht. brandevakuering eller andre relevante forhold.

I det uddannelsesmæssige spor er fokus på uddannelse af personale, ledere og frivillige med henblik på at de personer, som omgås borgerne i det daglige, får en øget opmærksomhed på ex. flugtveje, brandalarmer, evt. afspærringer af flugtveje osv., og orienteres om kanaler til videregivelse af relevante oplysninger i den forbindelse.

De to spor igangsættes sideløbende i et tæt samarbejde mellem Soc., Bef. og Østjyllands Brandvæsen, og bredes ud til alle områder i MSB ud fra følgende prioriterede rækkefølge:

1. De svageste borgergrupper

De borgere som dårligst kan redde sig ud ved egen hjælp i tilfælde af brand prioriteres før andre – ex. handicappede borgere på VH's tilbud på Nygåardsvej, eller påvirkede borgere på Østervang.

2. De ældste bygninger / ældste tilbud

Erfaringen viser at de tidligst etablerede tilbud eller boliger ikke altid har ajourført brandudstyr og flugtveje i overensstemmelse med nutidige krav, hvorfor de vælges før nyetablerede tilbud.

3. Døgntilbud før dagtilbud

Hvor MSB har ansvaret for overnattende borgere vælges disse steder fremfor dagtilbud, hvor både borgere og personale er vågne.

Gennemgangen af MSB's øvrige tilbud og boliger sker herefter i en prioriteret indsats, hvor risikoen for brandtilskadekomst afgør rækkefølgen.

3. Organisering

Begge spor iværksættes i et tæt samarbejde mellem Soc., Bef. og Østjyllands Brandvæsen, som forestår uddannelsen af MSB's medarbejdere, og sammen med MSB's Bygningsafdeling gennemgår MSB's bygningsmasse på baggrund af de nævnte kriterier ovenfor.

4. Ressourcer

Den tekniske gennemgang og uddannelsesrækkefølgen sker i tæt samarbejde med Østjyllands Brandvæsen, som der i øjeblikket forhandles pris og kontraktvilkår med.

Når der er en afklaring heraf orienteres rådmanden på ny, forventeligt primo 2019.

Bjarne Høyer Andresen

Økonomi
Tlf.: 89 40 20 00
E-post: okonomi@msb.aarhus.dk

Lix: 15.187
Sagsbehandler:
Uffe Dahl
E-post: ufda@aarhus.dk

Bilagsforside

Dokument Titel: Bordrunde

Dagsordens titel Bordrunde

Dagsordenspunkt nr 3.4

Bordrunde: